

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Samlede af M. Winther.

Titel | Title:

Danske Folkeeventyr

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : Paa den Wahlske Boghandlings
Forlag, 1823

Fysiske størrelse | Physical extent:

xvi, 126 s.

DK

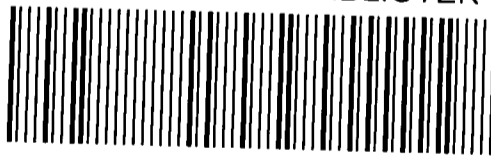
Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

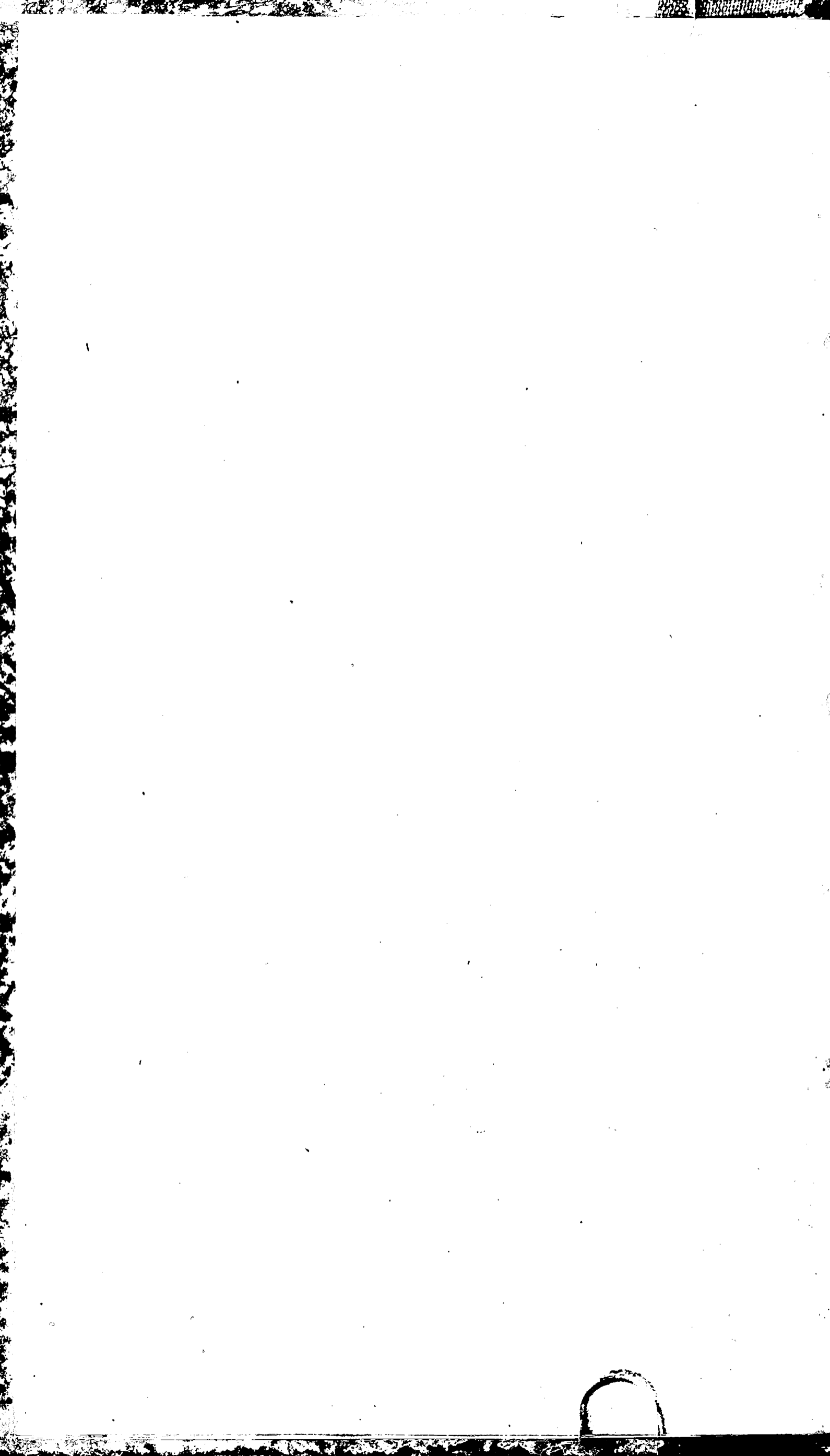
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130014462555

D a n s k e
F o l k e e v e n t y r.

S a m l e d e
a f.
M. W i n t h e r.

Første Samling.

K j ø b e n h a v n , 1 8 2 3 .

Paa den Wahlske Boghandlings Forlag.

Trykt hos Boas Brunnich,
Kongelig Hofbogtrykker.

1848

1848

1848

1848

1848

1848

1848

1848

1848

Eil

Deres Excellence

Hr. Geheimeconferentsraad

J o h a n n o n B i l o w

til Sanderumgaard,

Ridder af Elephanten, Storkors af Dannebrogen

og Dannebrogsmænd, Commandeur af

Nordstjerneordenen etc. etc.

allerærbødigst og taknemmeligst

fra

Udgiveren.

113

Verordnungen

des Königs von Preussen

in Betreff der

Landesverwaltung

in den Provinzen Preussens

von 1807 bis 1848

von H. v. Schlegel

Verordnungen

Hvor deilig er den lune Sommeraften!

See, hvor de unge, lyse Straaler spille

I sølsom Dæmring over Lundens Toppe,

Dg farver med sin Glands den hele Egn!

Kom! leirer Eder ude her ved Hytten,

Her under disse dunkle Bøgegrene,

Som skygger over Isen, medens jeg

Fortæller Eder gamle Eventyr,

Dg Sagn fra Tider, som forlængst er svundne.

Rast for en Stund den blege Sorg i Krogen,

Dg aabner Hjertet for det Barnlige,

VI

Naive, Fromme og Genfoldige,

Chi nu vi vil ved Phantasiens Hjælp

Gaae brat tilbage til vor Barndomstid,

Hvorfra endnu det gamle Eventyr

Lydt falder som en simpel, trofast Ven,

Der pludselig staaer atter for vort Syn,

Naar mindst vi venter det, og har endnu

Sin Kofte med de store, hvide Knappe

Og lange Skjød, der stikker sælsomt af

I disse kolde, floge, skarpe Tider.

Alt længe laae de gamle Eventyr

Forglemte paa Hylben, medens Støv og Grus

Bedækket dem. Nu har jeg varsom viffet,

VII

Saa godt det lod sig gjøre, Støvet af,

Dg frisket op de simple, glemte Sagn.

D lytter venlig da til disse Quad!

Kun ringe Sangere har digtet dem,

Som hvile nu forglemt længst under Muld.

Men, hvad de digtet blev dog ei forglemt,

Thi det slog Rødder dybt i Folkets Hjerte,

Dg lyder som et Ekko fra en Tid,

Hvis stolte Minder er forlængst udsøde.

Her lades Eder op en Fabelverden,

Hvor dunkle Skove, Marker verle med

En mere broget, sølsom Blomsterflor.

Paa Bjergets Linde hævet høit, en Borg

VIII

Med gammel Ringmuur, tykke, stærke Taarne

Dg Windelbroe er sat fra gammel Tid.

Kun smal og trang er Stien som gaaer op.

En sølsom Pilgrim staaer hist ved Bjerget;

Dg læser i en gammel Bog med Snirkler,

Dg peger saa derop. Forbi hans Fod

Sig slynger hen en deilig, sølvklar Kilde,

Dg taber dybt sig mellem Bjergene.

Bag Fjeldets Tinde daler Solens Straaler.

D lad os skynde os at stige op,

Dg glemme for en Stund vor Tilværs Nødtørft.

Fast staaer den kolde Sandhed paa sin De,

Alvorlig som en stræng, forstandig Mand,

IX

Der lyser med sin Lampe i hver Krog;

Men frit den unge Phantasie henflager,

Høit over Bjerge, Dale, Skove, Marker,

Let som en Yngling i sin faure Ungdom,

Der glæder sig ved Solens Aftenrødme,

De lyse Bølger i den glatte Søe,

Og Blomsterne som stande over Enge.

Du est du Skjald, saa kan du frit mig følge;

Tag kun det gamle Malerie jeg bringer,

Hvoraf kun Støvet visket er, og sæt

En nye og større Ramme deromkring

Med gylden Grund. Spar da ej Kniven, naar

Du finder hist og her en lille Plet.

X

End er det Hele jo, kun Landsbyegods,
Frisk bragt tilbyes. Glem ikke hine Store,
En Dehlenschläger, Grimm, Fauque, Musæus,
En Ludvig Tieck, en Schlegel, Busching, Ottmar,
Der har med sjelden Sands og skønne Farver
Opfrisket mångt et saadant gammel Stykke,
Ej Daad om vilden Krig, hvor Sejeren
Blodstænk't gaaer over faldne Fjenders Liig,
Gjenlyde skal fra disse dunkle Lunde,
Hvor BARNET staar med liden Blomst i Haanden,
Dg ræddes ej for stærken, grum Uhyre,
Der pludselig fremgaaer af Skovens Indre,
Dg falder selv i Hævnens skarpe Sværd.

F o r o r d.

Kjære Læser! Jeg bringer Dig her endeel sælsomme Eventyr. Men Du maa nu ikke vente i dem at faae nyemodens Fortællinger at læse, udsmykkede og læmpede efter Tidens Smag; thi som jeg gik omkring ude paa Marken, eller sad en lang Vinteraften ved Arnen i en Vondestue, hørte jeg adskillige af dem, saaledes som en ærlig Bondemand eller gammel Matrone kunde fortælle mig det. Da mærkede jeg, at jeg blev lidt blød om Hjertet og tænkte paa min Barndom, da min Nimmie fortalte mig noget Lignende, og jeg syntes at det var vel værd at opskrive hvad jeg havde hørt, og samle mere til. Og da jeg nu havde samlet meget, forekom det mig, at der laae en dyb Betydning i adskillige

XII

af disse gamle Sagn, og da jeg fornam, at boglærde Mænd i andre Lande havde samlet noget Lignende, og at det var vel optaget saa tænkte jeg paa, at byde Dig, kjære Læser! hvad jeg havde, i det Haab, at Du af et ærligt Hjerte og uden Haan eller forudfattet Had til det Gamle og Eenfoldige modtager min Gave. Men Du maa ogsaa vide, at jeg fast saaledes som jeg har hørt det, giver Dig, hvad jeg har, thi det er langt fra at jeg turde vove paa at forandre eller forbedre noget betydeligt, i hvad jeg har hørt. Synes det dig derfor at adskilligt deraf er af den Beskaffenhed, at jeg ikke skulde have budet Dig det, saa maa jeg svare dertil, at den Anke blot vedrører mig for saavidt, at jeg er Udgiver; men vil Du see noget dybere i Tingen saa vil Du vist finde, at der ligger Betydning i hvad Du læste, om end ikke alt har lige høj Værd. Mennesket er nu engang en sandelig Skabning, og vil have Syn for Sagn, som man siger. Naar Du derfor, kjære Læser!

XIII

grues ved at høre, hvorledes de smaa Børn i mit første Eventyr gaaer en rædsom Dødsimøde, men som dog tilsidst rammer den gamle Trolldher, saa mener jeg at det er et dygtig og betydende Billede paa, hvorledes Uskyldigheden gennem Kamp og Farer omsider feirer over den udtænkte Ondskab. Anden Mening har vist Digteren aldrig villet lagt deri, og det er da ikke hans Skyld, om Du seer andet i hans djærve, sandselige Fremstilling, der netop er afmaalt efter Almuens Begreb. Phantasus er jo desuden en sølsom, gammel Knark! Sommetider sidder han som gammel Mand, med et djærvt, aabent Blik i en lille Skovhytte ved Fossens, hvor de vilde Strømme styrte ned mellem skarpe, rædsomme Klipper; men ofte sees han igjen som en deilig, bevinget Yngling, der flyver omkring mellem Blomst og Stjerne i Maa-neskin eller Solens Morgen- og Aftenrøde. Den tænkende Læser vil vist aldrig uden Nyttelse følge ham, hvor han saa end flyver hen.

XIV

Men hvis Du nu ønsker at vide hvo de vel ere, som have digtet disse Eventyr, da kan jeg fortælle Dig, at hverken Du eller jeg har nogentid seet nogen af disse Karle. Men det er rimeligt at de have levet i Tider, da den boglige Kunst var ubekjendt. Og i saadanne Tider maa det jo ogsaa have været en Fornøjelse at have været Skjald, thi da drog reen, uskromtet Kjærlighed alles Hjerter til ham, saa at hvad han fortalte, gik i Arv gennem Søskerne fra Fader til Søn og bevarede i Fremtiden, og gjenslød i Kongesalen og Ridderborgen. Men da Trykkekonsten blev opfundet, og Menneskets aandelige Væsen derved fik en anden Retning, hørtes disse Eventyr kun i den simple Bondehytte, naar en lang Vinteraften forsamlede Folket omkring Ønen, eller et glad Samkvem aabnede Læbe og Hjerter. Det er derfor paa den høje Tid, hvis de ikke ganske skulle tabes, thi Du kan ogsaa tro, kjære Læser! at det nuværende Skolevæsen slet ikke mener det godt med dem.

XV

Men er Du, kjære Læser! en boglærd Mand, og tager min Gave i Haanden for at adskille de enkelte Fortællinger med et avindsygt Blik, eller Du ønsker at tale et Ord med Udgiveren, da maa jeg bede dig, at du gaaer mod ham med Skaansomhed. Thi ihvorvel Du maaske ikke betragter hans Landsbyegods med den samme Forkjærlighed som han, eller seer det fra en ganske anden Synspunkt, saa skal Du just ikke saa ligefrem fordømme, hvad han bringer tilbyes. Han har jo dog kun samlet det som en flittig Blomsterelsker, der tager Altting med, hvad han finder, for siden at ordne det i Smaaknipper at andre kan udsøge deraf, hvad der er dem kjærest. Selv af den ringe Nælde suger Bienen Honning, endskjøndt den ofte forbigaaes, som en ringe og uanselig Blomst, af den spraglede Sommerfugl.

Til Slutning bør jeg endnu fortælle Dig, kjære Læser! at jeg langt fra ikke har samlet Alt selv, hvad jeg hermed eller til næ-

XVI

ste Nar byder dig. Det er derfor min Skyldighed at takke dem, som har været saa god at give mig til, hvad jeg selv har samlet. Derfor maa jeg først og fremmest nævne Hr. Bibliotheksamanuensis J. M. Thiele, den samme flittige Samler, som vistnok er dig bekjendt af de deilige Folkesagn (hvoraf jeg i de følgende Bind maaske ogsaa byder dig en Slump); dernæst Hr. Jørgen Grønvald i Næsbyhovedsbroby her ved Odense, der er en Elsker af den hulde Saga. Næste Gang haaber jeg at kunne give Dig noget Bedre end dette, og vil du nu ønske, at ret Mange ville give mig Bidrag, der altid med Taknemmelighed skal blive modtagne.

Odense, den 17de September 1822.

M. Winther.

I n d h o l d.

Paudetagehuset	1
De elleve Svaner	7
De to Kongedsttre	12
Manden og hans Skygge	18
Prinds Hvidbjørn	20
De tre Gaver	26
Prindsen og Havmanden	31
Den onde Stedmoder	36
Snehvide	40
Historien om den lille Koffets	48
Noverhøvidsmanden	54
Njut og Anningat	59
Den forvandlede Boudedreng	63
Historie om de fire Brødre	69

Side.

Havmanden	74
Walravnen	81
Om de stjaalne Bygkorn	85
Ellebornene	87
Den Gamle i Skovhytten	91
Evanhvide	102
Numærkninger	113

Danke Folkeeventyr.

Første Samling.

Wandl' im Grünen,
Wilst du die Blumen verstehn,
Musst du erst den Wald durchgehn.
Ist dir erschienen
Der Sinn des Grünen,
Denn magst du die Blumen verstehn!
L. Tieck.

Handwritten text in a Gothic script, possibly a title or header, located at the top of the page.

Handwritten text in a Gothic script, possibly a section header, located in the middle of the page.

Handwritten text in a Gothic script, possibly a main body of text or a list, located in the lower middle section of the page.

Handekagehuset.

Der var engang to fattige Folk, som boede i en stor Skov. De havde to Børn, en Søn og en Datter. Sønnen heed Hans, og Datteren heed Grethe. Da var det engang tidlig en Sommermorgen, saa sagde Konen til begge sine Børn: "I Dag skal I ud og plukke Bær!" Da toge de hver sin Krukke paa Armen, og holdt hinanden i Haanden, og gik saa ud i den store Skov. Der var saa mange deilige røde Bær, at de reent glemte, hvor de gik; og, førend de selv vidste deraf, vare de saa dybt inde i Skoven, at de hverken vidste Nei eller Stie tilbage. Gik de da der med hinanden ret bange af Hjertet, og endskjøndt de havde deres Potter fulde af de deiligste Bær, vare de dog meget bedrøvede; thi hvad vilde vel Fader og Moder sige, naar de nu ikke kom hjem til Middag. Og, da de nu ogsaa tænkte paa, at de maa-

ffe i Dag ikke vilde faae Middagsmad, saa bleve de kun mere sultne, og gif altid dybere og hurtigere ind i Skoven, fordi de troede, at de dog engang maatte see Ende derpaa.

Da stod pludselig Drengen stille, pegede og pegede, og kunde ikke sige et Ord, saa forundret blev han; thi saadant et Hus som det, der stod hist henne bag ved Træerne, havde de rigtignok aldrig seet før. Væggene vare byggede. Lag for Lag af de lækkreste Pandekager og klinede sammen med smeltet Sukker; Vinduerne vare gjorte af det klareste Syltetøi, og Taget var ikke som andre Huse, tækket med Steen eller Straae, men der laae store, brede, runde Pandekager, den ene høiere oppe end den anden, og allersverst oppe stod der, istedetfor Skorsteen, den deiligste Krandskage, man vilde see for sine Øjne. Først stode de stille og saae paa hinanden, og vidste ikke at sige noget, saa forundrede vare de; men Drengen fik snart Lyst til at sidde deroppe. Imens nu Grethe stod og strøg Fingrene hen ad de deilige Muder og smagte og smagte, og kunde slet ikke begribe, hvor dog alt det Syltetøi kom fra; saae hun Hans, som allerede var kommen op paa Taget. Næf

mig din Haand, Grethe! raabte Hans, og hun kunde neppe forstaae, hvad han sagde, for han havde allerede Munden fuld af Pandekager. Nu hjalp Hans Grethe op, og der sad de, og gjorde sig ret til gode.

Men som de sad, og spiste af Taget den ene Pandekage efter den anden, saa blev der et stort Hul. Da raabte den gamle Trolldher derinde: "Hvem sidder paa mit Hus, og spiser af mit Tag?" — "Det er mig og min Søster Grethe!" svarede Hans, men i det samme rakte Heren sin frogede Arm ud igjennem Hullet, og trak dem begge ind til sig. Da spærrede hun dem ind i store Gaasebure, og gav dem Rosiner og Mandler og feed Ost med tykt Smør paa, for at de ret skulde blive fede. Og som de nu havde siddet der i samfulde syv Dage, kom Heren til Buret og sagde: "Finger ud!" — saa maatte de stikke Fingrene ud, for at hun kunde føle, om de vare fede nok til at stege; men de vare endnu begge for magre. Da fik de dobbelt saa meget at spise som tilforn, og dertil tyk Fløde og Kjernemelk. Og, da der saa var gaaet syv Dage, kom Trolldheren igjen og

raabte: Finger ud! — Men Drengen, som nu nok mærkede, hvorfor hun vilde have dem saa fede, stak en Pind ud til Heren, og, da hun havde følt paa den, rystede hun med Hovedet og gik til Grethe og raabte: Finger ud! da stak Grethe sin Finger ud af Buret, og, da Heren havde følt paa den, blev hun saa fornøjet, at hun tog Pigen ud af Buret, og gik ned i Kjøkkenet med hende. Saa gik der igjen sex Dage, men da den syvende Morgen kom, befalede Heren Grethe, at gjøre Gld under Bagerovnen, og viske Bradepanden godt af. Imens nu Grethe gjorde det, gik Heren op til Buret, hvor Hans sad, og kuffelurede, og kjedede sig ret jammerligt ved at sidde der allene; derfor blev han ogsaa ganske glad, da han hørte Heren komme stavrende paa sine Krykker op ad Trappen. Og længe før hun havde raabt: Finger ud! sad han der og stak Fingeren ud saa langt, som han vel kunde. Nu blev Herens glæde; thi hans Finger var saa trind og blød, at det var en Lyst. Da tog hun ham ud af Buret og ned i Kjøkkenet, og meente nu ret at faae sig en Lækkerbidstykke til Middag, naar han og Grethe var bleven godt stegte. Da nu Doven var saa varm, at det var

en Gru, saa tog Heren den lille Grethe, og lagde hende paa Bradepanden, og befalede Drengen, som var bleven baade tyk og rund, at han skulde krybe selv op, og lægge sig hos sin Søster. Men han lagde sig paa tværs og anstillede sig ret saa dum, som om han slet ikke kunde begribe hvordan vel Konen meente det. Og da saa endelig Heren meente, at han laae godt og vilde til at skyde Bradepanden ind i Dvnen, saa trillede Hans af, og lod sig falde midt paa Kjøkkengulvet. Da krob han igjen op paa Bradepanden; men hvergang hun vilde til at skyde den ind i Dvnen, trillede han altid af Panden ned paa Gulvet. Da nu dette havde varet længe, og det leed ad Middag, blev Heren saare ærgerlig derover, fleg ham med Krykken, og skjeldte ham for en Klods. Men Hans blev bestandig ved at være enfoldig, og sagde tilsidst til Konen: "Men saa viis mig da hvordan jeg skal ligge!" Da tog Heren, saa snild som hun ellers var, Grethe af Panden, satte sine Krykker op til Skorsteenen og lagde sig selv paa Panden. Men aldrig saasnart laae hun der, forend Hans sparkede ud til Krykkerne, saa de væltede om paa Gulvet, og stødte i det samme Heren paa

Bradepanden ind i den varme Døn, medens Grethe i Hast slog Skuddet for, saa hun maatte blive derinde. Da skreeg Heren alt hvad hun kunde; men Hans og Grethe puttede hver et dygtigt Stykke Brænde under Dønen, tog saa Krykkerne paa Armen og hinanden ved Haanden; og, for det blev Middag, kom de hjem til deres Forældre, der vidst aldrig havde troet at see dem mere.

De elleve Svaner.

Der var engang en Konge, som havde elleve Sønner og een Datter. Da de nu vare bleven store døde hans Dronning. Herover sørgede han saa meget, at han aldrig tænkte paa at forvinde den Sorg. Men da de tolv Børn vare blevne voksne, giftede han sig igjen, men denne Kone var en leed Trolldher. Hun kunde slet ikke lide de tolv Børn, hvorfor hun sendte Datteren ud at tjene, og omskabte de elleve Sønner, saa at de om Dagen vare Svaner, og om Natten Mennesker. Da fløi de langt bort, og Faderen sad ene tilbage hos den onde Qvinde, sukede, og tænkte ofte paa den afdøde gode Hustru. Men da et Aar var forløbet kom Søsteren hjem, og spurgte efter sine elleve Brødre, men fik intet Svar derpaa. Da tænkte hun hvor de vel kunde være, græd altid, og ønskede at være hos sine Brødre. Da bad hun sin Fader om Penge, tog alt sine Brødres Løi og

deriblandt deres elleve Sølskeer, og gif saa ud i den vide Verden for at søge efter dem.

Da hun havde vandret mange Dage, kom hun omsider ind i en stor, tyk Skov. Der gif hun længe omkring, og kom da til en Hytte hvor der sad en gammel Trolldher og spandt. Hende spurgte hun, om hun ikke havde seet elleve Dreng, den ene større end den anden; men Heren svarede, at hun kun havde seet elleve deilige Svaner i Dag, der svømmede paa Vaen. Da fulgte Søsteren med Haab i Hjertet langs med Vaen og kom til sidst til en lille Straachytte. Deri stod elleve Senge og elleve Potter med elleve Træskeer i. Da tog hun Træskeerne af Potterne og satte de elleve Sølskeer istedet, og gif saa bort. Og da det lakkede mod Aften kom der elleve snechvide Svaner svømmende op ad Vaen, og, da de kom til Hytten, bleve de til Menneffer, og det var hendes Brødre. Da de kom indenfor, kjendte de deres Skeer, og tænkte paa deres Søster, og søgte efter hende. Næste Dag bleve de igjen til deilige Svaner, og fløi bort over Skoven. Men Søsteren havde imidlertid bundet tre Næt, og da hun omsider fandt de elleve Svaner, som laae imellem

Nørene, fastede hun Nøttene over dem og fangede dem alle. Da spurgte hun hvorledes hun skulde frelse dem, men derom kunde de ej give hende nogen Besked. Da græd hun bitterlig, og gik med dem gjennem Skoven til deres Hytte, og, naar Torne og Buske stode dem i Vejen, løftede hun dem vaersomt derover, at de ingen Skade skulde komme til. Hun blev nu hos dem om Natten og de elleve Svaner lagde deres Hoveder paa hendes Skjød og sov saa ind, thi de bleve først til Mennesker ud paa Natten. Men om Natten drømte den ældste Broder at de kunde frelles, naar deres Søster om Morgenens plukkede Tidler paa Marken, og uden at tale et Ord, heglede dem til Hør, spandt og vævede det, og af Lærredet syede elleve Skjorter.

Hun gik da ud paa Marken, og plukkede med sine bløde Fingre Tidlerne, som stode der. Nu heglede hun dem til Hør, og spandt flittigt, at hendes Brødre kunde blive til Mennesker igjen. En Dag var det et saa heiligt Vejr, at hun tog sin Nof i Haanden, og gik dermed ud i Skoven, hvor hun satte sig under et stort Træ og spandt, medens Fuglene rundtomkring sang for hende. Da

vare hendes Brødre igjen Svaner, og svømmede langt ude i Naen. Men som hun sad der og spandt, kom Kongen ridende forbi, og da han saa hende, tyktes han ej at have seet nogen deiligere Qvinde, hvorfor han tog hende hjem med sig og giftede sig med hende. Da var den gamle Konge fort forhen død.

Nu kom der engang Bud til Kongen, saa at han maatte ud i Krigen. Medens han var borte fødte Dronningen to deilige Børn, men den gamle Dronning tog dem fra hende, og befoel en Svend at dræbe dem, og lægge i deres Sted to brogede Hundehvalpe. Imedens sad den unge Dronning og spandt, og vævede, og tænkte paa sine Brødre, og hvor de nu vel vare. Da nu Kongen kom hjem, og han hørte at hans Dronning havde født to Hundehvalpe til Verden, blev han saa vred, at han dømt hende til Døden. Da havde hun faaet alle Skjorterne færdige, men paa den ellefte manglede det ene Ærme. Græd hun da igjen bitterlig, og enskede at hun dog havde faaet den færdig. Men da hun nu kjørte i Karethen til Nætterstedet, kom der elleve snehvide Svaner flyvende efter den; og de fløi i Kredse rundt omkring hende og

— II —

fatte sig endelig paa Karethen, og flagrede med deres hvide Vinger. Da kastede hun den ene Skjorte efter den anden ud til dem, og som de fik Skjorterne bleve de til Mennesker. Men den Ellefte som fik Skjorten med det ene Ærme i, beholdt sin ene Svanevinge: Da sagde hun Kongen det Hele. Svenden blev hentet, og han havde af Medlidenhed ikke dræbt de to Prindsler, men skjult dem. Men den anden Stedmoder blev lagt i en Spigertønde, og rullet tildøde.

De to Kongedøttre.

En rrig og mægtig Konge havde to Døttre. Den Ældste var ond og grim, den Yngste god og smuk, og alligevel elskede han den grimme Datter langt mere end den anden. Derfor maatte hun altid være inde i Salen hos sin Fader, og sad der ved hans Side paa en kostbar Throne, men den Yngste maatte derimod være ude i Kjøkkenet, og forrette det grove Arbejde blandt Pigerne. Herover græmmede hun sig saare meget, og sukkede tit over sin Faders Haardhed, som enhver vel let kan tænke, men var dog for god til at beklage sig derover for Noget.

Engang havde en Naboekonge bestemt en stor Højtidelighed som skulde vare i flere Dage, og hvortil mange Konger og fornemme Herrer vare indbudne. Derhen reiste Faderen med den grimme Datter, som han havde givet mange kostbare Klæder. Den Yngste maatte derimod forblive hjemme,

og paaſe Kjøkkenet. Da ſad hun om Aftenen ene i ſit lille Kammer, og ſtirrede op mod de lyſe Stjerner, der ſigede ind af de ſmaae Ruder i Kongeborgen. Da blev hun blød om Hjertet, og maatte bitterlig græde, fordi Skjebnen var hende ſaa haard. Men da hun havde ſiddet ſaalunde en Stund, ſaae hun en ſølsom lille Mand, ſom ſtod ved hendes Side. Hvorfra han var kommen vidſte hun ikke, men det ſyntes hende rimeligſt, at han havde ſkudt ſig op igjennem Gulvet, der var aabnet i Midten. Den lille Mand ſagde til hende, at hvis hun havde et Ønſke, da ſkulde det ſtrar worde opfyldt. Da tænkte hun juſt paa hendes Fader og Søſter, og ønſkede, at hun kunde ukjendt være paa Ballet hos dem. Neppe havde hun tænkt ſaa, før den lille Mand ſagde, at hendes Ønſke ſkulde blive opfyldt, men under det Vilkaar, at hun før Klokken var Tolv om Natten, ſkulde reise bort derfra, hvilket hun med Glæde lovede. Da forsvandt den lille Mand, men i ſamme Øjeblik ſtod hun iklædt de koſteligſte Klæder og ſtore, tunge Guldkjæder, der hængte ned over Bryſtet, og omkring hendes Haar ſlyngede ſig en Diamantkrands, hvis Glands oplyſte det hele Værelſe. For

Døren holdt en prægtig Kareth med fire sneehvide Heste, der havde store guldgule Maner, som næsten naaede til Jorden. I denne kostelige Wogn steg nu Kongedatteren, og var efter faae Minutters Forløb udenfor Slottet, hvor Lystighed var inde. Og da hun treen ind i Salen, bleve Alle høilig forundrede over hendes deilige Skabning og kostbare Dragt. Men allermest undrede hendes Fader og Søster dem, og da de ikke kunde kjende hende, satte de dem ned ved hendes Side, og talede meget med hende, thi de vilde helst være i hendes Nærhed. Da nu Klokken var tolv, tænkte hun paa den lille Mands Ord, og steg derfor ind i den skønne Wogn, uagtet alle bade hende om at forblive længer, og var atter inden faae Minutter i sit lille Kammer, hvor hun igjen stod ifklædt sin simple Tørnedragt. Om Morgenen kom Faderen og Søsteren hjem og fortalte saare meget om den deilige Kongedatter, som havde været paa Ballet, men ikke var kjendt af Noget.

Senimod Aften reiste han atter derhen med den grimme Datter, som havde befalet sin Søster at forrette et svært Arbejde imens. Da det leed ad Quæl var denne allerede færdig dermed, thi

det gif for hende som om en usynlig Magt hjalp til. Da det nu var bleven Aften gif hun op paa sit Kammer, og stirrede ud i den mørke Nat. Denne gang var der ikke en Stjerne at see paa Himmelen, men i det. Fjerne luede et rødtligt Skjær. Da tænkte hun paa Fader og Søster og den Glæde de nu nød, og det tyktes hende sandsynligst, at det røde Skjær paa Himmelen vel var et Gjenstik fra den oplyste Kongeborg. Da opsteeg sagte det Dusk hos hende: at hun igjen maatte komme derhen. Og see! I det samme stod hun igjen iført en langt kostbarere Dragt end sidst, og omkring hendes Haar slyngede sig to Krands af funkende Diamanter, hvis Glands straaledede ud i den mørke Nat. For Døren holdt en Kareth med sex guldgule Heste, hvis sorte Maner snoede sig i lange Fløtninger lige ned til Jorden. Men da hun traadte ind i Salen holdt alle op med Dandsen, og kunde ei aflade at see paa den deilige ubekjendte Qvinde. Hendes Fader og Søster vare ogsaa denne Gang omkring hende og tænkte ofte paa, hvo hun vel kunde være. Men helst vare de mange mægtige Konger og Herrer omkring hende, og enhver af dem vilde dandse med

hende. Herover hørte hun først at Klokken slog tolv, da hun tænkte paa sit Løfte til den lille Mand. Hun maatte derfor holde op midt i Dandsen, og endskjøndt alle bade hende om at blive noget længer, saa vilde hun dog ikke forgjette sit Tilsagn, og gif derfor ned til den skønne Bogn, der i Hast bragte hende til sit Hjem. Da Fader og Datter kom hjem næste Morgen havde de saa meget at fortælle om den deilige Kongedatter, at de hartad aldrig var bleven færdig dermed.

Henimod Aften reiste de igjen bort. Da maatte den yngste Kongedatter skure Gulvet i Kjøkkenet og vadske Melkebøtterne af. Da hun var færdig dermed var det allerede Aften, derfor gif hun op paa sit lille Kammer, træt og mat af Dagens Arbejde. Udenfor blæste en stærk Storm, saa at det ruskede i Vinduerne, og Natten var saa kold, at hun bitterlig maatte græde over sin haarde Skjebne. Da snuskede hun atter at kunne komme ukjendt til Ballet, og i samme Øjeblik stod hun ogsaa iført en saa skøn Dragt, at hun tyktes det var umueligt at flige Klæder kunde være til. Og omkring hendes Haar slyngede sig en tredobbelt Krone af de klareste Diamanter, der funkede som

den lyseste Ild. For Døren holdt en Bogn af pure Sølv, som blev trukken af otte ildroede Heste, hvis Maner skinnede som af det lyseste Guld, og fløi i lange, sælsomme Bølger i Stormen. Efterat hun nu var kommen i Balsalen, syntes Alle, at de ej havde seet noget deiligere, og alle Kongerne vilde kun dansse med hende. Derfor dansede hun saalænge at Klokken var langt over tolv, førend hun huskede sit Ord til den lille Mand. Men da hun nu vilde til at gaae, stod hun i sin sorte Tervedragt, og den prægtige Kareth var borte; men i dens Sted, holdt for Døren en gammel Hjulbør med fire smaae Muus for. Da maatte hun vel bitterlig græde over sin Letsin- dighed, og i Fremtiden gaae i sin Faders Kjøkken som simpel Terne.

Manden og hans Skygge.

En Aften gik en Mand, da just Maanen skinnede klart ned fra Himmelen, ud paa Marken. Og som han nu gik saa hen, faldt hændelsesviis hans Øine paa den deilige, lange Skygge han efterlod sig i Maanefkinnet. Da han nu allerbedst gik og frydede sig derved, kom der en lille Mand hen til ham, og tiltalte ham saaledes: "det er da en herlig Skygge du har, vil du ikke sælge mig den?" Manden loe først herover, men da den Lille gjentog sin Begjering, og viste ham nogle deilige, blanke Ducater, bleve de omfider enige om Vilkaaret, og Kjøbet blev sluttet. Nu tog den lille Mand Skyggen, viklede den forsigtig sammen og puttede den i Lommen, og gik saa sin Vej igjen. Manden gik ogsaa hjem, og var vel lidt underlig tilmode, men de skjønne blanke Penge, fordrev snart enhver Tvivl, og trøstede ham. Noget derefter, gik han med sin

Kone ude paa Marken og saae hvor deiligt Kornet stod, og bølgede i det klare Maaneskin. Og som de nu saa gif hen over Markerne, udbrod Konen pludselig: "See hvilken Skygge jeg har, hvor stor og bred er den ikke; men du Mand, har jo ingen Skygge". Da søgde Manden, at komme fra dette Spørgsmaal, men Konen grublede alligevel herover. Lid efter anden fik omsider Børnene og Naboerne at vide, at han ingen Skygge havde. Da fjernede Alle sig fra ham, saa at han, for at undgaae den Spot, som altid fulgte ham, forlod sin Fødeby, og endte sit Liv i fremmede Lande.

Prinds Hvidbjørn.

Der var engang en Konge som havde tre Døttre. Engang stod han med den Ældste i Vinduet, og saae ud i Gaarden. Da kom der en stor Bjørn løbende ind i Slotsgaarden, og brummede og gjorde megen Støi. "Gaae ud og jag den bort!" sagde Kongen. Gik hun da derud, og tog en stor Kjev, og jagede Bjørnen. Da sagde Bjørnen: "kom og sid op paa min Ryg!" "Nei jeg vil ikke!" sagde Kongedatteren. "Ja, ja!" brummede Bjørnen, og løb sin Wei. En anden Gang stod Kongen igjen ved Vinduet med den næstældste Datter, og saae derud-af. Kom da Bjørnen igjen, brummede og gjorde megen Støi. Da sagde Kongen til hende: "gaae ud og jag den bort!" Da løb hun derud, og jog Bjørnen med en stor Kjev. Men Bjørnen sagde til hende: "kom, sæt dig op paa min Ryg!" Da gjensvarede hun: "Nei, jeg vil ikke!" Saa løb

Bjørnen bort, og brummede: "Ja, ja!" Men da Kongen engang stod med den yngste Prindsesse, og saae ud i Slotsgaarden, kom Bjørnen løbende. Da kom Kongen hen til Vinduet, og da han saae den, sagde han: "gaae ud og jag den!" Da tog den Yngste en Stof, gik derud, og jøg Bjørnen. "Kom og sæt dig paa min Ryg!" sagde Bjørnen. Hun satte sig op paa dens Ryg, men den løb bort i Skoven med hende.

Efterat den var kommen langt ud i Skoven, standsede Bjørnen ved en stor Hule, og sagde: "Her skal vi boe i syv Aar. Om Dagen er jeg en Bjørn, men om Natten en Prinds. Kan du i disse syv Aar lade være at tænde Lys, for at see mig, saa er jeg frelst, og du skal være min Dronning!" Da lovede hun ham det, og de boede der sammen.

Men da der nu var gaaet to Aar, kom engang Bjørnen hjem og sagde: "Nu skal jeg fortælle dig noget! Imorgen skal din Søster have Bryllup!" Af! der vilde jeg gjerne være med!" sagde Prindsessen. "Ja, du skal ogsaa komme derhen, men saa maa du først love mig, at du ikke vil lade dig forføre til nogenstunde at tænde Lys

for at see mig!" Det lovede hun, og kom til Brylluppet. Da vilde hendes Søster rigtignok forføre hende, men hun blev Prinds Hvidbjørn troe, og kom tilbage, da han hentede hende.

Nu hengik atter to Aar. Da kom Bjørnen engang hjem og sagde: "Nu skal jeg fortælle dig noget Nytt! Imorgen skal din næstældste Søster have Bryllup!" — "Af! der vilde jeg saa gjerne hen!" sagde Prindsessen. Da maatte hun love ham, liig første Gang, ikke at lade sig forføre, og han tog hende derpaa paa sin Ryg, og løb til Kongegaarden med hende. Der vilde Søsteren atter forføre hende, men hun var Prinds Hvidbjørn tro, og reiste hjem med ham næste Dag.

Men da to Aar atter vare forløbne, kom Bjørnen en Dag hjem og fortalte, at det i Morgen var hendes Faders Fødseldag. Og eftersom hun nu ønskede at komme hjem den Dag, tog han Løfte af hende, og løb derpaa med hende paa sin Ryg til Slottet. Men da hun skulde bort, forførte Søsteren hende, og gav hende en lille Sølvlygte og Fyrtsøi med sig. Da stod hun op en Nat, tændte Lys og vilde til at see Bjørnen. Hun saae da, at han var en deilig Prinds, og blev ganske indtaget

af hans Skjønhed. Og som hun saa stod og kunde ikke lade af, at betragte ham, dryppede der Døx ned paa ham af Lyset, saa at han vaagnede. Han sagde, at de maatte skilles ad. Da græd hun saare, og vilde ikke tage fra ham. Men han sagde til hende, at hun skulde gaae til hans tre Søstre, og hilse dem fra ham. Da gik hun gennem Skoven og over mange Bjerge, og kom omstuder til hans tre Søstre. Den ene af hans Søstre gav hende en Guldteen, den anden en Guldhafspe, og den tredie en Guldrok. Derfra gik hun til Smeden og sagde, at han skulde slaae hende Jernskoer under Hænder og Fødder. Da ynkedes Smeden vel over hende, men det skulde saa være. Derfra løb hun over de høie Glasbjerge, indtil hun kom til et stort Slot, og da vare Skoene under Hænder og Fødder snart opslidte. Der satte hun sig udenfor Slottet, paa en høi Klint, og spandt paa sin Guldteen. Og efterat hun nu havde siddet der noget, kom der en Her ud af Slottet, og sagde: "Hvad vil du have for den Teen?" "Jeg vil, svarede hun, sidde paa Trappen i Nat, der hvor Prinds Hvidbjørn sover." Det lovede Heren, men

hun gav Prinds Hvidbjørn en Sovedrik, at han ikke skulde høre hende. Da sang Prindsessen:

”Kom ud, Prinds min,
Til Kjæresten din!”

men han hørte hende ikke, thi han sov. Da græd hun, og gik næste Morgen ud af Slottet igjen.

Hun satte sig nu igjen paa Klippen og haspede paa sin Guldfaspe. Da udkom den samme Her, og spurgte hvad hun vel vilde have for den. Da sagde hun, at hun vilde sælge den, saafremt hun ogsaa denne Nat maatte sidde paa Trappen, udenfor Prinds Hvidbjørns Kammer. Dette lovede Heren, og hun fulgte med. Der det nu var Aften, satte Prindsessen sig paa Trappen og sang: ”Vaagu op, Prinds Hvidbjørn! Jeg som reed paa din Ryg, boede sex Aar med dig i Skoven, fik Skoe paa Hænder og Fødder, og krob over de klare Glasbjerge, jeg er herude!” men han hørte hende ikke, thi han sov. Da gik hun bort og græd langt mere end igaar. Men der det var bleven Dag, fortalte Tjeneren hvad Pigen havde sunget. Tænkte han da paa Prindsessen, og meente, at det vel var hende.

Men som han saa tænkte paa hende, sad hun atter ude paa Bjerget, og spandt paa sin Guldrok. Kom da atter Heren ud til hende, og hun fik igjen Tilladelse til, at sidde paa Dørrinnet til Prinds Hvidbjørns Kammer, for den. Da Nat var kommen, talede de med hinanden, thi Prindsen havde kastet Sovedrikken bag over Skulderen. Og da det nu var Morgen og Heren, som ikke kunde taale at see Solen, kom ind til hende, for at lade hende ud, sagde Prindsessen: "See dog, hvor deilig Solen stiger derovre!" Da saae Heren derud, men faldt død om paa Stedet. Men i det samme blev Hvidbjørn til en deilig Prinds, og giftede sig med Prindsessen, og tog Trolldherens Slot i Besiddelse, hvor de endnu skal boe, den Dag idag.

De tre Gaver.

Der var engang en fattig Mand, som havde tre Sønner. Da den Ældste var bleven nogenledes voksen, bad han sin Fader om, at han maatte komme ud i Verden, at forsøge sin Lykke. Faderen sagde ja dertil, og han reiste. Efterat han havde søgt Tjeneste paa adskillige Steder, kom han til en Herremand, som nok vilde tage imod ham. Han tjente hos ham i tre Aar, og fik fuldt op af Føde, men ingen Løn. Da han endelig skulde reise, sagde Herremanden til ham: jeg har vel ingen Løn givet dig hidindtil, men jeg skal nu give dig en Ting, som du vist vil være tilfreds med. Her har du en Dug, naar du breder den ud, og siger: Dug! red Mad! saa staaer strax de bedste Netter af alle Slags, for dig. Karlen takkede og gik. Da han var bleven ene, sagde han strax: Dug! red Mad! og den frembragte paa Øjeblikket saa mange og saa herlige Net-

ter, som han vel kunde ønske sig, og mere endnu. Paa Hjemveien kom han mod Aften, til et Værts-huus, hvor en gammel Kone var Værtinde. Der maatte han tage Nattequarteer; men førend han lagde sig tilfængs, sagde han til Værtinden: her lægger jeg denne Dug; siig ikke til den: Dug! red Mad! thi det er ikke godt. Da han var falden i Søvn, kunde hun ikke bare sig for at forsøge paa, hvad der vel vilde komme ud af det, naar hun sagde de forbudne Ord. Hun sagde da: Dug! red Mad! og fik strax Dugens Kraft at see. Nu søgte hun iblandt sine egne Duge en op, som aldeles lignede den anden, lagde den sammen, og lagde den i Stedet for den anden, som hun tog til sig. Om Morgenens gik Karlen ganske rolig bort med Dugen, som han holdt for den rette, og kom om Aftenen hjem til sin Fader. Nu, Fader! sagde han, skal vi aldrig mere mangle Føde. Denne Dug skal altid skaffe os saa meget, som vi behøve. Derpaa sagde han: Dug red Mad! men han maatte siige det saa tidt, som han vilde, der kom ingen Mad frem. Han blev da meget bedrøvet, og kunde ikke begribe hvorledes det gik til. Men Faderen

blev vred fordi han havde spildt sin Tid og Intet fortjent.

Den anden Søn var imidlertid voret til, og bad nu ogsaa om, at maatte komme ud at tjene. Faderen tillod det, men bad ham at gjøre sine Sager bedre end Broderen, og han lovede det. Han kom til at tjene hos den samme Herremand, som hans Broder havde været hos. Da han havde tjent der i tre Aar og vilde reise, gav Herremanden ham en Buddike; naar han sagde til den: Buddike! pung ud! saa væltede Kroner og Ducaster i Skjeppevis, ud af den. Han reiste glad hjem efter, med denne herlige Gave, men maatte ogsaa ligge om Natten i det uheldige Værtshuus. Han satte Buddiken fra sig, men da han frygtede, at den gamle Kone skulde erfare dens Dyd, bad han hende om hun vilde vel vogte sig for at sige: Buddike! pung ud! Værtinden tænkte, man kunde dog forsøge det, og da han var falden i Søvn, sagde hun: Buddike! pung ud! Da hun nu saae, at den var ligesaa god, om ikke bedre, end Dugen, hun havde, saa betænkte hun sig ikke længe, men

tog den til sig og gjemte den, søgte i Hast en anden Buddike op, som lignede denne fuldkommen, og satte den i dens Sted. Da Sønnen kom hjem, pralede han meget af det herlige Stykke, han havde bragt med sig; men da han skulde gjøre Forsøg dermed, maatte han staae til Skamme.

Den yngste Søn ønskede nu ogsaa at komme ud i Verden. Faderen var stærkt derimod, fordi han troede, at det ikke vilde gaae ham bedre end hans Brødre, men Sønnen plagede ham saalænge, at han tilsidst maatte tillade det. Han kom just i Tjeneste hos den samme Mand, som de andre, og da han havde tjent ham i tre Aar, gav han ham en Kjæp, som havde den Egenskab, at naar han sagde til den: Kjæp! rappe dig! saa slog og pryglede den saalænge paa dem, der var ham imod, indtil han selv bad den holde op. Nu kom han om Aftenen til Værtshuset, satte Kjeppen fra sig, og sagde til Værtinden: sig ikke: Kjæp! rappe dig! til denne Stof; thi det vil bekomme dig ilde. Netop var han gaaet tilfængs, før hun sagde: Kjæp! rappe dig! men Kjeppen begyndte strax at dansse paa hendes Ryg, saa hun maatte hyle og skrigge. Han vaagnede derved, og spurgte, hvad

der var paa Færde. "O den ulykkelige Kiejp! raabte hun, den slaaer mig ihjel." "Ja, sagde jeg det ikke i Forveien, at du ikke maatte sige: Kiejp! rappe dig! Dog — hvad vil du give mig, hvis jeg lader den holde op?" — "Jeg har en Dug, sagde hun, som selv kan skaffe Mad tilveie; den vil jeg give dig, naar jeg maae være fri." — "Det forslaaer ikke, jeg maa have mere endnu." — "Du skal faae en Buddike, som aldrig er læns for Penge." Kiejp! stat! sagde han nu, og den holdt op at slaae. Han fik da Dugen og Buddiken, og bragte alle tre Dele hjem til sin Fader. Faderen vilde ikke troe, at det var gaaet ham bedre end hans Brødre; men Sønnen sagde de bevidste Ord til Dugen og Buddiken, og der kom baade Mad og Penge, som han havde sagt. Nu sagde den ældste Broder: det er min Dug, og den Anden: det er min Buddike, men den Yngste sagde blot: Kiejp! rappe dig! da fik de dens Kraft at fornemme, og raabte: Dugen og Buddiken maa gjerne høre dig til, naar vi bare maa være fri for Hug. Kiejp! stat! sagde han da, og beholdt de tre Gaver i Roie til sin Dødsdag.

Prindsen og Havmanden.

Engang var der en Konge og Dronning, som levede i mange Aar sammen, uden at de havde noget Barn. Derfor længtes de inderlig efter en Søn. Engang reed han forbi Slotsgraven og tænkte paa, hvor herligt det dog var, hvis han havde sig en Søn. Da opstod en Havmand af Vandet, og lovede ham en Søn, men under det ene Vilkaar, at denne Søn skulde tilhøre ham, naar han blev tolv Aar gammel. Da blev Kongen glad og gav Havmanden sit Ord. Og da nu ni Maaneder var forbi, fødte Dronningen en deilig Søn. Derover blev Kongen end mere glad, og tænkte ikke oftere paa Havmanden. Men efterat Prindsen nu var bleven tolv Aar, kom den gamle Havmand til Kongegaarden og mindede om Kongens Løfte. Da blev Kongen saare bedrovet, som rimeligt er, men maatte dog blive sit

Løfte tro, da Havmanden truede ellers at ville oversvømme det ganske Land.

Han tog nu Prindsen paa sin Ryg, og steg med ham gjennem søloblaae Bølger, dybt ned til Havsens Bund. Her havde han en deilig Have med Træer og Blomster, og midt i den laae et stort Slot. Hver Dag maatte nu Prindsen følge med ham ud at saae og plante, saa at han snart blev saare duelig i Gartnerkunsten.

Engang skulde Havmanden gjøre en lang Reise til et fjernt Hav. Men forinden sagde han til Prindsen, at han maatte gaae udi Haven hvor han vilde, undtagen i Midten af Haven, og truede ham med svær Straf, hvis han overtraadte dette Forbud. Men da Havmanden var langt borte udi Havet, listede Prindsen sig ind i Haven til det forbudne Sted. Der saae han et deiligt Træ, med store gyldne Blade, og kunde ikke bare sig for at tage et Blad. Men da blev Træet pludselig fulsort som det sorteste Kul, men Bladet han havde i Haanden skinnede som selve Solen, saa at han ei vidste hvor han skulde skjule det. Og da han nu saa gjerne vilde beholde det deilige Blad, saa skar han et dybt Saar i sit Bryst og lagde Guldbladet deri, og nu

blev han saa skøn, som ingensinde tilforn. Men da nogle Dage vare forbi, kom Havmanden hjem og blev saare forbittret over, at det skønne Træe var visnet.

Noget Tid derefter skulde han atter reise bort. Da forbyd han Prindsen, at han ikke maatte gaae til Brønden, som stod i Haven tæt uden for Slottet. Da han nu var borte, kastede Prindsen Spade og Skuffe langt bort i en Krog, og tog fat paa sin Bolt for at lege. Og som han nu saa legede med Bolten, og kastede den høit op i Luften for atter at fange den med Hænderne, kom han til Skade, saa at Bolten faldt ned i Brønden. Han gik derfor derhen og saae ned i den, og saae nu, at Stenene skinnede som de klareste Diamanter og Vandet dernede, som smeltet Guld. Da saae han omsider at Bolten flød dernede, hentede en Spand, og drog Vand op. Og da han ved sit Spil var bleven noget snavset, saa vadsfede han sit Hoved i det deilige Vand. Men knap var han færdig dermed førend Vandet blev saare irret og æddergrønt, men hans Haar skinnede som det pureste Guld, saa at han maatte binde det op under en Hue. Men da nu Havmanden efter nogle Dages

Forløb kom hjem, harmedes han saa meget over Prindsen, at han lod den deilige Brønd tilkaste.

Da nu atter lang Tid var hengaaet, maatte han gjøre en Reise igjen. Forbød han da forinden Prindsen, at gaae ind i Stalden, da der i saa Fald vilde times ham en svar Ulykke. Men da nu Havmanden svømmede under Bølgerne langt ude i Havet, gik Prindsen paa den skjønne, jevne Plads, og spillede Top. Skeete det da, at Toppen trillede over Tærskelen ind i Stalden, og da han nu saae derind efter den, stod der et Asen og en Løve derinde, og taledes saa smaat med hinanden. Men da nu Asenet blev ham vaer, sagde det til ham, at han skulde tage en Strigle, en Børste og en Spand, og sætte sig paa dets Ryg og flygte. Da steg han op paa dets Ryg, og Asenet flygtede bort med ham. Men da de havde redet en Stund hørte de en gruelig Susen bag dem. Spurgte derfor Asenet om han saae noget bag ved sig, hvortil han svarede: en stor Snog. Saa kast Striglen bag dig! raabte Asenet, og saasnart han havde gjort det, blev Striglen til et uhyre stort Bjerg. Saa! sagde Asenet, nu vil det tage Tid før han kommer derover. Men da de nu havde redet noget længer, hørte de atter en forfærdelig Susen bag dem.

Da sagde Afsenet, at han skulde fæste Børsten, og da han havde gjort det blev der af den en stor tyk Skov. Men efter kort Tids Forløb hørte de atter en gruelig Susen og Hvæsen. Nu sagde Afsenet, at han skulde fæste Spanden, og af den blev en saa stor Skov, at Trolden ikke turde vade over den i sin Snogeham.

Den onde Stedmoder.

Der var engang en Kone, som boede i et lille Hus, og havde to Døttre. Den ældste var hendes eget Barn, men hun var ond og grim; den yngste var hendes Steddatter, og hun var god og smuk. Engang sagde Moderen til dem: I Dag skal I spinde; men den som de fleste Skjever falder fra, skal ned i Brønden. Gav hun derfor sin egen Datter det fineste Hør at spinde, Steddatteren derimod fik Blaar, hvorfor de fleste Skjever faldt af hendes Spind. Da sagde Moderen til hende, at hun skulde ned i Brønden; hun maatte derfor stige derned, hvorpaa Moderen bar en stor Dør over Abningen, og lagde en Steen derpaa. Men da nu Datteren kom derned, kom hun til et smukt Slot, hvor der var en deilig Have med mange Frugter, men hun rørte ingen af dem. Derfor blev hun vel

modtaget, saa at hun forblev der i tre Aar. Imens maatte hun spinde og sye og væve Lærred. Efterat nu de tre Aar vare forbi, ønskede hun at komme op igjen til sin Moder; sagde den ene da til den anden: "Hvad vil Du vel give hende, fordi hun har tjent os saa tro?" svarede da den anden: "Jeg vil give hende en Guldkam; naar hun reder sit Haar med den, saa skal det skinne som det klareste Guld!" — "Og jeg, sagde den første, vil give hende den Gave, at naar hun taler skal der flyve lutter Ducater ud af Munden paa hende!" Da sagde den Tredie: "Og jeg vil ønske hende, at hun maa blive dobbelt saa smuk!" Derpaa bare de hende op af Brønden, saa at hun atter stod i sin Moders Huus. Men saasnart Moderen og Søsteren saae hende, bleve de meget forundrede over hendes Skjsnhed og de mange Penge, og spurgte, hvorledes hun vel havde erholdt sliG Gave dernede. Og da hun nu fortalte dem det, bleve de saare glade og Moderen mente, at det var bedst, at hendes egen Datter kom ogsaa derned.

Noget Tid derefter sagde hun derfor til dem, at de skulde spinde, og den, som de fleste Skjever faldt fra, skulde ned i Brønden. Men denne gang

gav hun Stebdatteren det fine Hør, og sin egen Datter derimod Blaar. Da faldt de fleste Skiever fra denne, og hun maatte stige ned i Brønden. Men denne gang væltede hun ingen Stene for Abningen, men satte sig ved Munden, og kigede langt derned, om hun ikke kunde see noget af sin Datter. Da denne nu var kommen derned, og saae de mange deilige Frugter, afbrød hun en stor Mængde, og spiste og fyldte derpaa alle sine Lommer. Hun tjente nu dernede i tre Aar og syede, spandt og vævede. Men da nu disse tre Aar vare forbi, sagde hun at hun vilde op til sin Moder. Da spurgte den ene den anden, hvad de vel skulde give hende for hendes Tjeneste. Da sagde den første: "Jeg vil give hende en Blykam; naar hun reder sit Haar med den, bliver det graat og falder af!" — "Og jeg, sagde den anden, vil give hende den Gave, at naar hun taler skal lutter Snoge og Strubtudser flyve ud af hendes Mund!" — "Og jeg, sagde den tredje, vil ønske, at hun maae blive engang saa styg som hun er!" Da løftede de hende op, og hun kom igjen hen til sin Moder. Men da nu denne saae hende blev hun saare bedrøvet og sagde: "af! Datter min! hvor Du

dog seer ud!" Da svarede Steddatteren: "Ja disse flemme Folk! Ja disse flemme Folk - -" men neppe havde hun talt, førend Snoge og Skrubtudser fløi ud af hendes Hals i saadan Mængde, at Moderen maatte som skyndeligst krybe op paa Borde og Bænke for ikke at træde paa dem.

S n e h v i d e.

Der var engang en Konge og Dronning, som ingen Børn havde. Da var det engang paa en klar Winterdag, saa sagde Dronningen: "Lad os gaae ud at spadserere!" og da de nu vare komne ud, gik de langs med Søen. Der var tyk Is paa Vandet; men over Vejen laae den deiligste hvide Sne. Da sprang Dronningens Næse op at bløde, og da hun saae det røde Blod paa Sneen, ønskede hun, at hun maatte faae en Datter, saa hvid som Sne og saa rød som Blod, saa vilde hun kalde hende Snehvide.

Der nu ni Maaneder vare forbi, fødte Dronningen en Datter, som var saa hvid, som den hvideste Sne og saa rød som det rødeste Blod, og lod hende kalde Snehvide, hvorpaa Dronningen døde. Herover blev Kongen saare bedrovet og sagde, at han aldrig vilde gifte sig, førend hans Datter selv kunde vælge sig Stedmoder. Han gav hende nu

en gammel Amme, som havde tre grimme Døttre. Ammen gav Princesen ofte Mundgodt, og kjælede for hende, saa at da hun var bleven stor, ønskede hun, at hun maatte faae hende til Stedmoder. Men Kongen sagde, at hvis det skeete vilde det blive hende til megen Quide; men lovede at søje hendes Duffe, hvis der kunde groe Græs paa Dronningens Grav. Da Ammen fik dette at høre, gik hun ud til Graven, og strøede Heremeel paa den, saa at der opvokrede deilige Blomster, og meget Græs deraf, saa at da Kongen fik dette at see, mente han, at det var hans afdøde Dronnings Billie, at han skulde tage Ammen, og giftede sig derfor med hende. Princesen var da femten Aar, og da just en fremmed Prinds meldte sig, for at beile til hende, gav hun ham sit Ja, og deres Trolovelse blev holdt den samme Dag som Kongens Bryllup med Ammen.

Noget derefter maatte Kongen og Prindsen ud i Krigen. Da tænkte Dronningen paa at faae Snehvide bort, og jog hende derfor langt ud i Skoven mellem de vilde Dyr. Her gik hun længe omkring, og kom da omsider til et stort Bjerg, hvor syv Dverge opholdt sig. Og da de nu hørte hendes Klager,

rørtes de over hende, og togé hende ind til dem i Bjerget. Men forinden sagde de til hende, at hun aldrig maatte lukke nogen derind, naar de vare borte. De gave hende nu en deilig Guldvæv, hvormed hun vævede sit og sin Faders og Brudgoms Navne, naar de syv Dværge om Dagen vare ude i Skoven.

Det begav sig nogen Tid derefter, da sad Dronningen for et Troldspeil hun havde, som kunde svare paa alt, hvorom hun vel spurgte. Da sagde hun til Speilet:

Speil! Speil i Bænke inde!

Hvo er skønnest vel blandt Quinder,

Jeg, hvad eller Døttre mine?

Da gjensvarede Speilet:

Snehvide i Bjerge,

Hos de syv vilde Dværge!

Da fornam hun, at Snehvide endnu ikke var død, og harmedes saare derover. Hun tog derfor et Troldsnørliv, og sagde til sin ældste Datter: "Gaae med dette ud i Skoven, og naar Du saa kommer til Bjerget, skal Du klage Dig for Snehvide og bede hende om at lukke Dig ind. Derpaa skal Du snøre hende med dette, saa dser hun."

Da gik Datteren langt ud i Skoven, og da hun kom til Bjerget græd og sukede hun saare meget, hvorover Snehvide nufedes, og lukkede hende ind til sig. Og da hun var kommen derind bad hun om at maatte prøve hvorledes det vel kunde passe hende, hvilket Snehvide tillod, men sank strax død om. Nu gik Stedsøsteren skyndeligst bort og berettede Udfaldet for Moderen, som meget glædede sig derover. Men da de syv Dværge kom hjem om Aftenen og fandt Snehvide, bleve de saare bedrøvede. De vilde nu aflæde hende for at lægge hende paa Baare, men da de aftog Snørlivet vendte Livet tilbage igjen i hende. De forbød hende atter at lukke nogen ind i deres Fraværelse, og ginge derpaa næste Dag igjen ud i Skoven. Nogen Tid derefter sad Dronningen, og holdt Troldspeilet i Haanden. Da spurgte hun: '

Speil! Speil i Bænke inde!

Hvo er skjønnest vel blandt Quinder,

Jeg hvad eller Døttre mine?

Da gjensvarede Speilet:

Snehvide i Bjerge,

Hos de syv vilde Dværge!

Da harmedes hun saare og sagde: er hun endnu ikke død. Hun kaldte derfor paa den næstældste Datter, og sagde til hende, at hun skulde gaae ud i Skoven til Bjerget, sukke og klage for Snehvide, og naar hun saa kom ind til hende, skulde hun binde et Haarbaand om hendes Haar, som hun nu gav hende, saa døde Snehvide. Da gik den næstældste Datter ud i Skoven til Bjerget, og gjorde, som Moderen havde sagt. Men saa fage, at hun havde bundet Haarbaandet omkring Snehvides Haar, faldt denne død om. Gik hun da hjem, og fortalte Udfaldet for den onde Moder, som meget glædede sig derover. Men da nu Dværgene kom hjem, og fandt Snehvide, bleve de meget bedrøvede, klædte hende af og lagde hende paa Baare; men da de nu løste hendes lange Haar, kom hun til sig selv. Derover bleve de saare glade, men forbød hende endnu strængere, aldrig at indlade nogen i Bjerget, naar de ikke vare hjemme, hvilket hun lovede.

Den næste Dag, da Dronningen klædte sig paa, gik hun hen for Speilet og sagde:

Speil! Speil i Bænke inde!

Hvo er skjønnest vel blandt Quinder,

Jeg, hvad eller Døttre mine?

Da gjensvarede det :

Snehvide i Bjerger,

Hos de syv vilde Dværge!

Men da Dronningen hørte dette blev hun overmaade vred, faldte paa sin yngste Datter, og sagde til hende, at hun skulde gaae ud i Skoven til Bjerget, sukke og klage for Snehvide, og naar hun saa kom derind, skulde hun give hende et Æble, saa døde Snehvide. Da gik den yngste Datter ud i Skoven, og da hun nu kom til Bjerget, satte hun sig paa en Steen og græd. Snehvide saa hende, og spurgte hende, hvorfor hun græd saa. Den anden sagde, at hun var jaget bort af sin Moder, og vandrede nu omkring i den store Skov. Snehvide ynkede derfor over hende og lod hende ind til sig. Da gav Stedsøsteren hende Æblet, men saa fage at Snehvide havde spist det, faldt hun om og døde. Nu gik Søsteren hjem og fortalte det for Moderen, som blev saare glad derover, og sagde, at nu var hun vist død.

Om Aftenen kom de syv Dværge hjem. Da de fandt Snehvide flødte de hende af, og løste hendes Haar, men intet Middel vilde hjælpe. De sørgede derfor saare, iførte hende en kongelig Liigdragt og

deilige Guldringe, men saasom de frygtede for svar Straf, naar Kongen kom hjem, lagde de hende ved Indgangen til Bjerget, og droge derpaa langt ud i Verden til andre Neger. Nogle Dage derefter kom Kongen og Prindsen hjem fra Krigen og da de just kom forbi Indgangen til Bjerget, bleve de det deilige Liig vaer. Men da Kongen saae hende blev han saa bedrøvet i sit Hjerte derover, at han strax døde. Da tog Prindsen begge de kongelige Liig og reiste lige hjem til sit eget Land, hvor han bisatte Kongen i sin Fædrenebegravelse; men lagde Snehvide paa en deilig Paradeseng, i hans eget Værelse. Naar han saa var færdig med sine Forretninger, gik han ind til Liget og sad der, og stirrede med sørgmodig Hu hen paa det.

En Dag gik en simpel Terne derind paa en Tid, da ingen vare derinde. Da hun nu saae Snehvide, og de mange kostelige Smykker tyktes hun, at det var en Skam, at saadanne Kostbarheder skulde begraves med et Liig. Hun tog derfor en Guldring af Fingeren paa hende, men saa fage at dette var skeet, fløi Tøblet ud af Snehvides Mund, saa at hun kom tillive igjen. Da løb Pigen hurtig op til Prindsen og fortalte ham, at Snehvide var

kommen tillive igjen, og det er rimeligt at han blev saare glad derover. Noogle Dage derefter blev deres Bryllup holdt, hvortil den onde Stedmoder og hendes tre grimme Døttre bleve indbudne. Som nu Bryllupsgjesterne sadde omkring Bordet, kom Prindsen ind med Snehvide ved Haanden. Han gik derpaa hen for Bordenden og spurgte: hvad vel den havde fortjent, som kunde forraade saa uskyldigt Blod. Da svarede den onde Stedmoder, at en saadan vel kunde fortjene at sættes i en Spiirtønde, og rulles ihjel af otte Heste Men da Prindsen hørte dette Udsagn, blev han saare vred og sagde, at hun havde dømt sin egen Dom. Hun blev derpaa lagt i en saadan Spiirtønde og rullet ihjel; men Prindsen levede mange Aar derefter med Snehvide.

Historie om den lille Koffetøs.

En Konge havde en overmaade deilig Datter. Da nu hans Dronning var død, ønskede han at gifte sig med hende, men hun græd og vilde ikke. Engang stod hun, og saae ud i Slotsgaarden. Da kom der en gammel Tiggerqvinde paa Krykkestok hinkende derind og bad om Gave, men ingen vilde give hende noget. Ønskede da Prinsessen over hende, gik ned i Gaarden og gav hende rigelig Gave. Da sagde den Gamle til hende, at hun skulde bede sin Fader om en Sølvkjole, saa vilde Prinsessen engang vorde hjulpen af sin Nød. Gik derfor Prinsessen op til sin Fader, og bad derom, og fik saa en deilig Sølvkjole.

Nogen Tid derefter stod hun atter ved Vinduet og saae ud i Slotsgaarden. Kom da igjen den gamle Tiggerkjærling hinkende paa sin Krykkestok og bad om Gave, men fik dog ikke Noget. Da gik Prinsessen ned til hende, og gav hende en god

Gave. Den Gamle blev derover meget glad, og sagde til hende, at hun skulde bede sin Fader om en Guldkjole, saa skulde hun engang blive hjulpen af sin Nød. Prinsessen gik derfor op til sin Fader, og bad ham derom, og fik en overmaade deilig Guldkjole.

Det begav sig nu nogle Dage derefter, da stod Prinsessen atter ved Vinduet, og saae ud i Slots-
gaarden. Da kom den Gamle atter hinkende derind, og bad om Gave, men fik kun Spot for Bøn. Derfor gik Prinsessen ned til hende, og gav hende en stor Gave. Da skjenkede den Gamle hende en deilig Fjederham af det hvideste Euanedun, og en liden Hereskjæp, og sagde til hende, at naar hun slog med Skjæppen i Lusten, tog Fjederhammen paa og sagde: "Lyft for! Mørkt bag!" kunde hun flyve hvorhen hun vilde, uden at Noget kunde see hvor hun vel fløi hen. Da takkede Prinsessen for den kostelige Gave, hvorpaa den Gamle hinkede bort med sine Krykker.

Men nu hastede Kongen med Brylluppet. Prinsessen gik derfor den samme Dag, som det skulde være, ned i Haven, tog en gammel Terne-

dragt paa, og begge de deilige nye Kjoler i en Byldt under Armen. Derpaa fastede hun Fjederhammen om sig, slog med Kjæppen i Luften, og sagde: "Lyst for! Mørkt bag!" hvorpaa hun sagte blev hævet høit op, og fløi over Bjerge og Dale og sølvblaae Bølger til hun omsider stod i et fremmed Kongerige. Der gik hun ind paa Slottet, og bad om at maatte tjene for simpel Koffetsø, og da man ansaae hende for et stakkels forladt, fattigt Barn, saa blev hun antaget som saadan. Hun maatte nu daglig gaae i ringe Tervedragt blandt de andre Piger i Bryggerset, og forrette det grove Arbeide. Men de to deilige Kjoler forvarte hun omhyggelig. Engang forlangte Kongen Vand til at vaske sig med. Da bad Prinsessen om Tilladelse til at bringe det op til ham, men alle spottede over den uselige Tjenestequinde og hendes Begjering. Men hun bad saalænge indtil man tillod hende det. Tog hun da Vandkummen i Haanden, og gik med den op til Kongen. Men da han saa den fattige Terne blev han saa vred, at han fastede Kummen langt efter hende. Nogentid derefter forlangte Kongen en Haanddu. Da bad hun atter saalænge indtil hun fik Tilladelse til at bringe ham den; men saa fage

han fik den ringe Terne at see, jog han hende flux ud af Salen. Ligesaa gik det tredie Gang, da Kongen onskede en Kam, som hun bragte ham.

Nu var det en Søndag, da drog Kongen og alt Hoffet til Kirke. Men da han var borte bad Prinsessen om at maatte lave Maden idag; Kokken spottede vel over den lille Ternes Onske, men saasom han gjerne vilde til Kirken, og hun bad ham saa meget derom, tillod han hendes Begjering og gik. Da han var borte tog hun sin Sølvkjole paa, fastede Fjederhammen over sig, og saasnart hun havde sagt: "Lyst for! Mærkt bag!" fløi hun til Kirken. Da forundrede Alle dem storligen over hendes Skjønhed og deilige Klædning, og meente, at de vel aldrig havde seet en saadan Deilighed før; men Kongen kunde allermindst begribe, hvor hun vel var fra. Men da hun havde været der en Time, tog hun Svanehammen over sig og fløi tilbage til Slottet, og lavede Maden, saa at da Kokken kom hjem, undrede han sig over de herlige Retter. Der taltes nu meget om den deilige Prinsesse, som havde været i Kirken, men som ingen vidste, hvo var.

Næste Søndag derefter drog Kongen igjen til Kirke. Da han nu var borte, bad hun igjen Koffen om at maatte lave Maden til Kongen idag, og saasom han var saa veltilfreds med hendes sidste Forsøg, saa tillod han det gjerne, og gif derpaa ogsaa i Kirke. Hun tog da Masken af Ansigtet, iflædte sig sin Guldtjole, og fløi derpaa i Svanehammen til Kirken. Da forundredes alle endnu mere over hendes deilige Skabning og rige Dragt, og meente, at det sidste var intet mod sliig Herlighed. Men meest forundrede Kongen sig, og tænkte stedse paa, hvo hun vel var, hvorfor han besluttede stedse at have hende for Æje. Da derfor Prindsessen havde været i Kirken i to Timer, gif hun ud for at flyve hjem. Men saasnart han saae at hun reiste sig, gif han efter hende. Da var hun netop iført Svanehammen, men da hun saae Kongen, og vilde ihast flyve bort, tabte hun sin ene Skoe. Men i det samme sagde hun: "Løst for! Mørkt bag!" og fløi bort, saa at han ikke saae hvor hun blev af, men sørgede meget derover. Saasnart han derfor var kommen hjem lod han Bud gaae ud i det ganske Land, at den Jomfru, som kunde passe Skoen, vilde han ægte. Derfor mældte sig

mange beilige Prindsesser og Jomfruer, men da de nu alle vare forsamlede, og enhver havde passet den, saae han, at ingen kunde passe den, thi endskjøndt

De knebe Fod, de knebe Taae,

Dog ingen kunde den Skoe saae paa.

Der var nu ingen tilbage, uden den lille Koffets. Og da man nu ogsaa, for at spotte hende, lod hende komme derop, for at passe Skoen, sad den saa næt og snæver om hendes Fod, at Alle saae, at den var syet dertil. De bleve derfor alle saare forundrede, men da hun afkastede sin ringe Terne- dragt og stod der i den deilige Guldkjole, hvori de havde seet hende i Kirken, vidste de ikke, for Forundring, hvad de skulde sige dertil. Prindsessen fortalte nu Alting for Kongen, som tog hende til- ægte, og levede mange Aar i et lykkeligt Ægteskab med hende.

Køberhovedsmanden.

Det er nu mange Aar siden, da var der en Herremand som havde en eneste Datter. Da hun var bleven stor kom der mange Beilere. Blandt disse var der en ung, smuk Yngling, og da han ofte gav hende Beviser paa sin inderlige Kjerlighed, saa gav hun ham sit Ja, og deres Bryllup blev bestemt.

En deilig Sommerdag gik hun ude i Marken og spadserede. Som hun nu gik omkring mellem Blomsterne, og tænkte paa sin Kjæreste og Bryllupet, som skulde være næste Dag, havde hun fordybet sig saaledes i den tætved Gaarden liggende store og tykke Skov, at hun ikke vidste, hvor hun gik hen. Imidlertid blev hun dog ved at gaae omkring mellem Træerne, indtil hun tilsidst kom til en stor, sælsom Hule, der syntes, at gaae dybt ind under Jorden. Forundret over dens besynderlige Skikkelse, gik

hun derind, og kom hun der først til en deilig, rummelig Stue, hvis kostbare Bohave og Pragt vidnede om en riig Eier. Men da hun ingen fandt derinde vilde hun igjen gaae ud, men forvildede sig, saa at hun kom ind i et andet Værelse, hvor der skinnede hende Guld og Sølv imøde, og da hun nu saae næiere til hvad det vel kunde være, saa hun, at det var deilige Bægere og Pokaler og Guldstykker, som laae i store Hobe omkring paa Gulvet. Gik hun da videre frem, og kom ind i et tredie Værelse, men det er ikke at undres over om hun blev meget angst, og tænkte paa hvad Fare hun var i, da hun saa, at der laae rundtomkring paa Gulvet afhuggede Arme og Been og Hoveder af Mennesker. Hun tænkte just paa hvad der vel vilde blive af, hvis Møderne kom hjem og fandt hende, da hun i det samme hørte Larm og Mennesketrin ude i de andre Værelser, og som nærmede sig meer og meer. Hun vidste ikke hvor hun vel skulde gaae hen af Angst, og løb derfor ind i det nærmeste Værelse. Her hang allehaande Baaben omkring paa Væggene, men i et Hjørne stod et gammelt Sengested. I hast krøb hun op under det, og ventede hvad Enden vilde blive derpaa.

Neppes var hun vel skjult, før der indtraadte en ung Mand, i hvem hun strax med Angest og Bæven, kiendte sin Brudgom. Han havde en deilig ung Adelsjomfru ved Haanden. Men ihvorvel hun veemodig bad om sit Liv, tog han dog en Kniv og dræbte hende. Dervaa plyndrede han alle Kostbarhederne og astog Ringene, som sad paa hendes Fingre. Af disse var der især en deilig, tyk Guldring, men som sad saa fast, at han paa ingen Maade kunde faae den af Fingrene. Han tog derfor et Sværd, og afbuggede Fingeren, saa at den fløi langt hen i Stuen, og trillede op under Sengen. Men da han ikke gjorde sig Umage med at søge efter den, lod han den ligge, og gik bort med de andre Kostbarheder, som han havde. Man kan vel sagtens tænke, at den arme Pige, som laae under Sengen, ventede at Naden vel ogsaa vilde komme til hende. Hun lyttede derfor med angestfuld Sind efter enhver Larm, og da nu Alting var stille og intet rørte sig, trøb hun med bævende Hjerterte ud af sit Skjul, men tog dog først den afbuggede Finger til sig, og forvarede den paa sit Bryst. Dervaa listede hun sig sagte ud igjennem de andre Værelser, og kom omsider ud i den tykke Skov,

hvor hun længe gif omkring, indtil hun, langt ud paa den sorte Nat, kom hjem til sin Fader, som vist ikke var lidet bedrøvet over hendes lange Udeblivelse, og derfor sad med Haand under Kind i sit Kammer, og tænkte hvor hun dog var. Hun fortalte ham dog imidlertid intet af hvad der var hædt hende, men gjemte det i sin egen Barm.

Da det nu var bleven Dag, kom Brudgommen med tolv andre Herrer. Hun skjulte sin Betyrning saa vel som hun kunde, saa at han intet mærkede. Som de nu sad om Brudebordet, og Bægeret gif lystig omkring, fortaltes der adskillige sælsomme Historier og Eventyr, hvoraf hver vidste, at fortælle een. Omfider kom Naden til Bruden. Begyndte hun da at fortælle om en Tomfru, som kom ind i en Hule, der laae dybt inde i en Skov. Brudgommen lyttede med Angest i Hjerte, og tænkte, hvad det vel skulde betyde. Og i denne Hule, fortalte hun videre, var der mange deilige Værelser, i det første Bohave, i det andet Guld og Sølv, i det tredie Arme og Been af Mennesker, men i det fjerde, Sværde og Dolke. Brudgommens Hjerte bankede heftigere ved denne Fortælling, og han ønskede, at han var langt borte. Der-

paa, sagde hun, kom der just nogen gaænde i et af de andre Værelser, hvorfor Jomfruen, i sin Angest, krøb op under Sengen, som stod i det sidste Værelse. Men i det samme indtraadte en ung, smuk Mand, ret som min Brudgom, med en delig Adelsjomfru, som han var ubarmhertig nok til at dræbe, hvorpaa han aflyg den ene Finger paa den venstre Haand, hvorpaa sad en tyk Guldring, men den fløi op under Sengen, hvor den skjulte Jomfru tog den til sig, og slap lykkelig ud af den fæle Hule, da alting var bleven stille. Men her er Fiigøren, fortalte hun videre, og gav den til sin Brudgom, der neppe af Angest kunde sidde paa Stolen. Hun sagde derpaa, hvem Noverne var, og han og hans tolv Staldbrødre, bleve derpaa grebne. Han fik sin Straf, men hun maatte vistnok ofte græde af inderlig Bedrøvelse over sin Skjebne.

Ujut og Anningat.

Det er nu vist meget længe siden, da boede der i Grønland to ærlige, gamle Bønderfolk, der havde kun en eneste Datter, som heed Ujut. Hun var saa smuk at hendes Rygte udbredte sig over det hele Land, hvorfor mange Beilere indfandt sig, for at beile til hende. Blandt disse var ogsaa en Unger-svend ved Navn Anningat, og saasom han var vel bekjendt for at være dristig og vel oplært til Jagt og Fiskefangst, saa gav Ujut ham sit Ja, og de to gamle Bønderfolk velsignede i Stilhed deres Tro-lovelse, og græd vel mången Glædestaare for deres Børns Lykke.

Hver Aften pleiede Anningat efter endt Dag-værk, at gaae hen til Ujut, for at tilbringe en Time-tid hos hende. Saaledes hengik en lang Tid i hvilken de daglig vare sammen. Da drog

Unningat langt bort til en fjern Fiskerplads i Selskab med flere unge Grønlændere, efterat han forinden havde taget en kjerlig Afsked fra sin Pige. Det var i Forsommeren. Hun sad nu hver Aften, paa den Tid han pleiede at komme til hende, og tænkte paa ham, og hvor han nu vel var. Ofte gik hun ned til Strandbredden, og stirrede fra de nærliggende Klinter ud over Havet, men naar saa Nabofiskerne hjemkom, og hun ej hørte noget fra sin Elsker, græd hun mangen Taare, og skjendte vel undertiden paa de mørkeblaa Bølger, der saa vældige sloge op paa Strandbredden uden at bringe den længselsfuld ventede Baad.

Da gik det Rygte, at Unningat var druknet. Læs stirrede Altit hen for sig, da det forebragtes, hende, søndergnavet af en uhyre Smerte. Men snart steg en sød Forvisning frem i hendes Sjæl, at det ej var sandt. Vel hørte hun ofte omstændelige Beretninger om hans Død, men de vare ej sielden ligegyldige for hende. Det leed nu mod den lange, halvaarige Vinternat. Om Dagen hang Himmelen fuld af tunge, mørke Skyer. Da gik hun oftere ned til Strandbredden, og saae ud over

de mørkeblaa Bølger, om de ej medbragte den Elskerinde. En taaget, mørk Dag, sad hun saaledes nede ved Havet. De urolige Bølger sloge med Bulder op paa Bredden. Da saae hun fjernt ude, en tungtladet Baad seile ind i Viggen. Glad stirrede hun mod den, thi alt som den kom nærmere og nærmere saae hun tydelig, at det var den samme Baad, hvormed hendes Elsker drog ud paa Fangsten. Omfider lagde den ind, og hun ilede hen for at modtage sin Anningat. Med Smerte saae Folkene paa hende, og sagde omfider, at han forlængst var seilet forud i sin egen lille Baad, for at kunne være desto snarere hjemme, men da han endnu ikke var kommen, formodede de, at han var omskabt af en Trolde til en Klippe, hvis hvide Kant de havde seet ude paa Havet, paa et Sted hvor ingen saadan var seet forhen. Ahnelser om en uhyre Sorg, greb Aht ved denne Efterretning. Thast løsnede hun sin Faders lille Baad, og drog ene ud paa Havet, hvor man end fortæller, at hun, den Dag i Dag er, roer omkring for at finde sin Elsker. Andre derimod sige, at Trolde forvandlede Anningat til Maanen og Aht til Solen, men

saameget er vist, at naar en elskende Pige i Grønland gaaer ned ved Strandbredden, kaster hun altid en Syenaal eller et Fingerbølle ud i Bølgerne og lover, sagte hos sig selv, at blive Kjerligheden troe, som Ujut og Uningat.

[The following text is extremely faint and illegible due to the quality of the scan. It appears to be a continuation of the narrative or a list of related terms.]

Den forvandlede Bondedreng.

En Bondemand havde kun en Søn, som heed Hans. Da Hans var bleven stor sendte Faderen ham hen til Herremanden, hos hvem han tjente ærlig og tro i tre Aar. Alle Folkene paa Gaarden kunde godt lide ham, fordi han altid var munter og tjenstvillig, men meest Pigerne, som kaldte ham den smukke Hans og gantedes ofte med ham.

En deilig Sommeraften gik han med en af Pigerne og saae de smukke Bærelser. Da vare de næsten færdig med dem alle, men der var dog endnu et tilbage. "Du kunde nok lade mig see dette ogsaa!" sagde Hans. "Nei, svarede Pigen, det er min Frues Sovestue, og paa denne Time maa slet ingen komme til hende." Da spurgte Hans saalænge, indtil han omsider fik at vide af Pigen, at Huusfruen i denne Time forvandlede sig: i adskillige søre Skikkelser, snart til et Dyr, og snart

til en Fugl. Men Hans bad alligevel saalænge, indtil han fik Lillabelle af den godmodige Pige til at fige ind af Nøglehullet. Da saae han hvorledes Fruen derinde fremtog en Krukke af et Skab i Væggen, men saa snart at hun havde smurt sig med Heresalven, som var deri, blev hun til en stor Ugle, og fløi ud gjennem Vinduet. Da bad han saalænge indtil Pigen lod ham komme ind i Kammeret, hvor han da betragtede den underlige Salve, og fik stor Lyst til at prøve dens Virkning paa sig selv. Smurte han sig derfor dermed i den Mening, at blive en Ugle, ligesom Fruen. Men istedet derfor bleve hans Øren eengang saa lange; Munden forlængede sig; og Armene bleve til Fødder med Horn paa, og han blev et Ufen. Forfærkket derover, vilde han tale til Pigen, men ogsaa hans Stemme var forvandlet, og han kunde blot udraabe sit uforstaaelige ya—a, der skurrede fælt i det høje Værelse. Pigen, som nu forsilde angrede sin Medlidenhed, bad ham for Guds Skyld, at holde inde med sin Skrigen, og sagde, at der i Haugen vorede et Æbletræ, hvis Frugt havde den Egenskab, at forvandle dem igjen til Mennesker, som havde smurt dem med Salven, men hun kunde

først næste Dag skaffe ham dem at æde; imidlertid maatte han følge med ned i Stalden. Gik da Hans, ret underlig tilmode, med hende ned i Stalden. I Gaarden gik de andre Huusfolk og legedede, men da de saae det langereude Asen, loe de og spottede over det. Skamfuld listede han sig derfor ind i en Krog i Stalden, og lagde sig paa Halmen, som Pigen strøede under ham.

Da det var bleven Midnat overfaldt en Flok Nøvere Slottet og pakkede deres røvede Gods paa de Heste og Æsler, som vare i Stalden. Hans fik ogsaa en Deel at bære, og maatte under Pidskeslag og Trudsel følge med de andre Lastdyr. Han fortrød nu sin Letsindighed, og skreg saa høit han kunde sit Ya—a men fik saa igjen Prygl, fordi Nøverne frygtede for at blive røbede. Omfider kom de til en stor Skov hvor Nøverhulen var dybt inde i Lykningen. Her blev han med de andre Dyr ladt ind i en lang, mørk Gang, hvor man gav dem muggent Foder, men Hans havde slet ingen Lyst til at æde deraf. Han sneg sig derfor til Udgangen, og saae nu, hvorledes Nøverne sadde derinde og spiste den lækkreste Steeg og Kage, men han kunde

dog slet ingen Madlyst saae ved den behagelige Lugt. Ud paa Matten drog Nøverne atter bort og kom henimod Morgenstunden med en ung, deilig Pige, de havde fanget. Da begyndte Hjertet at pikke stærkere i Hans, og han snuskede inderligere end forhen, at han var et Menneske, da han saae den deilige Jomfrue.

Næste Dag maatte han ligesom om Natten blive mellem de andre Ufler. Men han begyndte nu at blive fulten. Da det derfor var bleven mørkt igjen, og alle Nøverne vare ude, undtagen en gammel styg Kjerling, som skulde bevogte den smukke Jomfrue, sneg han sig sagte ind i Hulen for at æde de Brødsimuler, som de havde slængt hist og her omkring paa Gulvet. Den gamle Kjerling var just da ude i Bryggerstet. Men da Jomfruen saae Ufenet, og at hun var ene, svang hun sig hurtig op paa dets Ryg. Hans løb nu saa godt, som han kunde ud i Skoven, gjennem Torne og Buske, indtil han omsider kom ud paa Landeveien. Her kjendte Jomfruen Dei, og lod ham derfor gaac til de kom til hendes Faders Gaard. Her blev Hans atter sat ind i Stalden, men fik dog godt Byg og reent Vand. Om Dagen maatte han nu gaac med

de andre *Æbler* for Ploven, og fik tit haarde *Slag* af de ubarmhjertige Plovmænd, som han aldrig kunde gjøre tilpas.

En Aften da han havde pløiet den hele Dag og træet og mat kom hjem, stod just Herren og kastede *Rage* ud mellem Bønderdrengene, og havde sin Fornsielse af at see, hvorledes de kappedes om at gramse den. Længe stod Hans og saae paa dette, thi Vandet løb ham ordentlig i Tænderne ved Synet af den lækkre *Rage*. Til sidst kunde han ikke længer modstaae sin Lyst, og løb derfor til og snappede det Stykke han saae blev nedkastet. Herren forundrede sig meget over *Asenets* *Klogt*, og havde ofte sin Fornsielse af at lade det snappe *Ragestykker*, naar der var Fremmede. Derover kom det om sider i saadan *Rye*, at mange Fremmede kom derhen for at see det og moere sig over dets *Kouster*. Engang kom ogsaa hans første Herre derhen med sin Kone, og da hun saae Hans tænkte hun just paa, hvad hendes *Vige* havde fortalt om *Salven* og hans Forvandling til et *Asen*. Gik hun derfor ind i sit *Skrin*, og hentede tre *Æbler*, som hun havde taget med, for at kunne æde deraf, naar hun imel-

lemstunder vilde forvandles, og ønskede igjen at blive til et Menneske. Saasnart Hans saae hende, kjendte han hende igjen, og skreg af Glæde et langt Da—a og løb hen til hende. Alle troede, at det var for de deilige Eblers Skyld, hun havde i Haanden. Men saasnart han havde ødt dem, blev han igjen til et Menneske, og satte derved den hele Forsamling i en ikke liden Forundring. Hans sidste Herre blev især saa glad, at han gav ham sin Datter tilægte, som han havde frelst af de lede Nøveres Vold.

Historie om de fire Brødre.

En Mand havde fire Sønner. Da de nu vare blevne store, meente de, at det var bedst, hvis de kunde komme ud i Verden, og see dem om. Droge de da langt bort, og kom omsider ind i en stor Skov. Der laae en liden Hytte, hvori boede en Troldmand. Hos ham gave de dem i Tjeneste, og tjente ham ærlig og tro i tre Aar. Den ældste Søn oplærte han, saa han blev den bedste Tømmermand i Kongens Land; den anden Søn blev en saa færdig Skytte, at ingen kunde maale sig med ham i Skydekunsten, den Tredie blev en Sandfiser, saa at han kunde sige, hvadsomhelst der tildrog sig paa fremmede Steder, den fjerde Søn blev oplært saaledes, at han blev den kunstigste Mestertyv. Da nu Brødrene havde lært dette, toge de afsked og gik, indtil de omsider kom hjem til deres Fader.

De fortalte ham da hvad de havde lært, men han troede ikke deres Udsagn, førend de havde aflagt Prøver derpaa. Gik de derfor ud i Skoven og fældte Træer. Da de nu havde fældet et stort Træ sagde Faderen: "hvoreledes skal vi nu vel faae det hjem?" Men den ældste Søn vidste strax Raad; thi saasnart han havde hugget sin Øre i Træet, blev der den deiligste Rogn deraf, som man vilde see for sine Øine, og beviste derved sit Mesterskab i Tømmermandskunsten. Da sagde Faderen til Sandsigeren: Kan du sige mig, hvor mange Æg der er i den Kragerede hist oppe i Træet." "Fem!" svarede denne, hvilket Faderen ogsaa vidste var sandt, thi han havde forud undersøgt den. Da sagde han til Mestertyven: "Kan du borttage det femte Æg af Neden, uden at Fuglen mærker det, saa vil jeg ansee dig for den første Tyv i Verden!" Strax krøb han derop, og borttog Ægget saa behændigt, at Fuglen ikke mærkede det. Og da han i det samme holdt det ud fra sig mellem to Fingre, skjød Skytten ham det af Haanden, saa at Fuglen fløj midt igjennem det. Da blev Faderen glad og fortrød ei de Penge, han havde sat paa sine Søners Lærdom.

Nogen Tid derefter blev Kongens Datter borte og ingen vidste hvor hun var, hvorover det hele Land sørgede. Da udlovede Kongen en svar Belsønning, og dertil Princesens Haand til den, som kunde skaffe hende igjen. De fire Brødre ginge da hen til Kongens Gaard, og da de havde erholdt Løfte paa Belsønning, droge de ud i Verden for at opsoge Kongedatteren. Omfider blev Sandsigeren hende vaer langt borte i et fremmed Land midt i en stor Sø, hvor en leed Drage holdt hende fanget paa et kosteligt Slot, som blev bevogtet af glubende Dyr. Da de nu i mange Dage havde vandret, kom de omfider til Søen, hvor Slottet laae, men da der ingen Skibe eller Baade vare at faae, saa stode de der, og vidste ei Raad. Men ihast tog Lømmemanden et Træ, og saasnart at han havde hugget deri med sin Øre, blev der den deiligste Brøe deraf, som man vilde see. Sandsiaeren sagde nu Mestertyven Beskeed, hvorledes han skulde bortfjæle Princesen af den lede Drages Nold, hvorpaa han allene begav sig over Broen, medens Brødrene bleve udenfor. Kom han da omfider til Slotsporten. Her stode fire gruelige Løver, men da han fastede et Lam hen imellem dem, sprang de alle til,

for at fange det, og saasom de alle vilde have det, kom de derover i Klammerie, og dræbte hverandre. Nu gif han da ind i Slotsgaarden, men for Døren ind til Slottet stode fire store Bjørne, for hvilke han igjen fastede Lammet, og saasom ogsaa alle fire vilde have det, og de derover kom i Klammerie, dræbte de hverandre, hvorpaa han gif ind i Slottet. Han kom nu igjennem mange deilige Bærelser, men for Døren ind til Princesens eget Bærelse, laae fire Drageunger. Da fremtog han en Violin, og spillede en Sang derpaa, og jo meer han spillede og spillede, desto søvnigere bleve Drageungerne, saa at de omsider alle faldt i Sovn. Da han treen ind i Princesens Bærelse, sad hun og redte med en Guldkam den gamle Drages Haar, som havde lagt sit Hoved i hendes Skjød, og var sovet ind ved Musikken. I Hast tog han nu Prinsessen ved Haanden, og ledte hende ud, saa at de omsider kom til hans tre Brødre, der stode derude og tænkte at han vel forlængst var dræbt. De begave dem derfor skyndeligst bort, og kom omsider langt bort fra Troldslottet.

Men som de saa droge hen glade over deres gode Lykke, hørte de en forfærdelig Susen og Bru-

sen. bag ved dem, saa at de af bare Angest ikke vidste, hvor de skulde hen. Det var den gamle Drage, som var vaagnet, og da den havde savnet Prinsessen, kom den nu flyvende efter Noverne. Men da den, som en stor mørk Skye kom flyvende efter dem, og de tre tænkte at det var forbi med dem, vendte Skytten sig omkring mod den, og saa fage' at han havde skudt, faldt den død ned, saa at de nu uforstyrret kunde fortsætte deres Reise hjem, hvor der blev en stor Glæde over det ganske Land, fordi Prinsessen var fundet. Da gav Kongen sin Datter til Mestertyven, der havde stjaalet hende af den lede Trolds Magt. De tre andre Brødre fik Guld og Sølv i Mængde, og reiste hjem til deres Fader.

S a v m a n d e n.

En deilig Sommeraften sad en ung Adelsjomfrue ved Strandbredden, og medede. Der gik saa mange deilige Fiske dernede i Vandet, men ingen af dem vilde bide paa Krogen. Omfider kom der den skønneste Fisk nogen vilde see for sine Øine paa Meden, men den løb altid oppe i Vandfladen langs hen med Strandbredden, saa at hun kunde ikke faae den op paa Land, og dog vilde hun saa gjerne have den deilige Fisk, hvis mangefarvede Skjæl spillede med den sælsomste Glands i Solens Aftenstraaler. Derfor trak hun stærkere og stærkere i Snoren, men i det samme gjorde Fisken et Spring saa at den trak hende med sig ned under Bølgerne. Hun sank dybere og dybere, indtil hun tilsidst ikke vidste meer, hvor hun var. Men da hun kom til sig selv igjen, laae hun paa en deilig opredt Seng i et pragtfuld Kammer, og ved hendes Side stod den

gamle Havmand, hvis Haar og Skjæg var grønt, som det salte Hav. Det var nu hendes daglige Forretning, naar den gamle Havmand kom, at rede hans Haar, og flette det i lange Fletninger. Han spurgte da hvergang om hun elskede ham, og naar hun saa svarede nei, sukede han, og drog atter ud i Havet. Saa gik hun ud i Haven, hvor der var saa mange deilige Blomster, tænkte paa sin Broder, og græd.

Men hendes Broder havde ikke forglemt hende. En Dag sad han ved Havbredden, og tænkte paa sin Søster. Da svømmede der saa mange deilige Fiske ude i Vandet. Han hentede derfor en Medesnor, og kastede den ud for at fange nogle af dem. Længe varede det før de vilde bide paa, men saa kom der ogsaa en deilig Fisk, og beed paa, hvis Skjæl saae ud som det klareste Guld og Sølv. Men da den nu hang paa Krogen, kunde han ikke trække den op. Da gik han langs Strandbredden og trak og trak, men kunde dog ikke faae den op af Vandet. Men da gjorde i det samme Fisken et Spring ud mod Dybet og han tabte ogsaa derved Ligevægten, saa at han styrtede ud i Bølgerne. Da sank han stedse dybere og dybere, indtil han

omfider ikke vidste, hvor han var. Men da han kom til sig selv igjen laae han paa en deilig Slette. Der saae han en Gangstie, og fulgte den indtil han kom til et prægtigt Slot, hvori han gik ind, og fandt sin Søster. Hun blev saare glad over sin Broders Nærværelse, og havde saa meget at fortælle ham, at Tiden gik hen inden de tænkte derpaa. Da hørte de en forfærdelig Brusen, som om Havet steeg over sine Bredder, og skyllede med tunge Bølgeslag op paa Strandbredden. "Å! sagde Søsteren, nu kommer Havmanden, og naar han seer dig, saa omskaber han dig vist!" Hun skjulte derfor ihast sin Broder under Sengen, og var netop færdig dermed, da den grumme Havmand kom ind. Han gik nu hen, og lagde sit Hoved i hendes Skjød og lod hende kjæmme Langet og Søegræsset af de grønne Haar. Men strax derpaa reiste han sig, og sagde med forfærdelig Stemme: "Jeg lugter kristen Blod!" "O, svarede Søsteren, en Krage fløi nyelig forbi, og lod et Been falde herved, men jeg kastede det igjen ud i Havet!" — "Ja saa!" svarede Havmanden, spurgte hende derpaa, om hun vel elskede ham, og gik igjen bort. Broderen kom

derpaa frem, og talte meget med sin Søster om, hvorledes de vel skulde komme herfra.

Næste Dag derefter kom Havmanden igjen til den samme Tid. Da var Broderen atter skjult. Han lagde derpaa sit Hoved i hendes Skjød, og lod hende pille Langet ud af Haaret, men, reiste sig strax derpaa, og sagde vredt: "Jeg lugter christen Blod!" — "O, svarede Søsteren, nu nys fastede Havet nogle Been herop i Haven, men jeg smed dem strax igjen ud i Dybet!" — "Ja saa! sagde han, spurgte om hun vel elskede ham, og gik igjen, men saae dog meget vred ud. Da bleve de end mere bedrøvede, sukede og græd, og vidste ikke, hvor de skulde flye hen. Nu var det den tredje Dag. Da sagde Søsteren, at hun ikke kunde skjule ham længere, men naar Havmanden kom, vilde hun sige, at han var en fattig Mand, som Havet havde kastet derned, saa vilde han vidst ynkes og skienke ham Livet. Da derfor Havmanden kom, gik hun strax hen til ham og sagde som ovenfor. Da meente Havmanden vel, at det var bedst at dræbe ham, men hun bad saalænge, indtil han skænkede ham Livet, og tillod ham at forblive der.

Nu kunde de hver Dag tales ved, og frygtede ikke for den grumme Havmands Komme. Men til at komme bort, vidste de ingen Raad. Da var det eengang, de begge sadde ved Strandbredden under nogle høje Piletræer, og stirrede ud i Dybet. Saae de da den deilige Fisk, som havde trukket dem herved, svømme derude, men da den fik dem at see, steg den tæt hen til Bredden, stirrede paa dem, tog derpaa et Blad i Munden, og svømmede dermed langt ud gjennem de søvblaae Bølger i Dybet. Længe sad de to Sødsfende, og saae derpaa, indtil den var saa langt borte, at de ikke kunde see den mere. De tænkte nu, hvad det vel skulde betyde; da sprang Søsteren glad op, tog sin Brodet ved Haanden og sagde, at nu vidste hun hvad den vel meente dermed, og at det var til deres Frelse. Da nu Havmanden kom igjen, gik hun hen til ham og sagde, at den fattige Mand som var hos dem, havde ret meget bedet hende om, at indlægge Forbøn for ham, saa at han kunde komme hjem igjen, og hvis du nu, sagde hun, vil bringe ham derop, saa vil jeg elske dig, og give dig mit Kjærligheds=Ja. Da blev den gamle Havmand saa glad, at han strax lovede det, gik derpaa ud

og fyldte en stor Kiste med Guld og Sølv, som han vilde skjænke den fattige Mand. Derpaa drog han igjen ud i Havet, og lovede strax at komme igjen, og bringe ham derop. Men imens han nu var borte, kastede de Gullet og Sølvet ud af Kisten, hvori Søsteren lagde sig, mens hendes Broder hængte den store Laas for igjen, og tog Nøglen til sig. Da hørte de at noget hoppede derude, og kom altid nærmere og nærmere. Broderen aabnede Døren, og saae at det var den skønne Guldfisk, som kom kravlende hen ad Gulvet. "Ak, raabte den, da den saae ham, tag dog mig med!" Dig, svarede han, vilde jeg heller stege! — "Tag mig dog med!" bad den. Da aabnede han atter Kisten, lagde Fisken derned, og havde neppe faaet Nøglen i Loo: men, førend Havmanden kom. "Nu, sagde denne, du er da den første, som kommer levende herfra!" og i det samme tog han Kisten paa Ryggen, og ham paa Skulderen, og steeg op gjennem Havet, og satte ham paa Strandbredden, hvorpaa han igjen dukkede under Bølgen. Men da Broderen nu aabnede Kisten, var Fisken bleven til den deiligste Prinds, man vilde see, som istedetfor de guldgule Skjæl, bar deilige gyldenstykkets Klæder.

Det er rimeligt, at Havmanden blev meget vred, og fløi i Stof og Steen, da han saae at han var bedraget. Men de tre Frelste brøde dem ikke derom, gik op paa Landet, hvor der stod langt smukkere Blomster end nede i Havet, og tre Dage derefter, havde Prindsen Bryllup med den deilige Jomfru, som han havde frelst, da hun frelst ham.

Valravnen.

En Konge havde to Børn, en Søn og en Datter. Da de nu vare fuldvorne døde Dronningen, hvorpaa han giftede sig igjen. Men Stedmoderen havde Had til begge Børnene og kunde slet ikke lide dem, hvorfor hun omskabte Sønnen, saa at han blev en leed Valravn og fløi langt bort til fremmede Lande.

Da sørgede Prindsessen overmaade meget over sin Broder, og fordi hun skulde være ene tilbage hos den onde Stedmoder; men da meldte sig en Beiler med hvem hun giftede sig. Det traf sig nu saaledes, at han nogle Dage efter Brylluppet maatte ud i Krig med Kongen, saa at den unge Brud sad igjen ene tilbage, græd og sukede, og tænkte altid paa, hvor han nu vel var. En deilig Sommeraften

gik hun ned til Søen, og saae hen over Bølgerne, paa hvilke hendes Egtemand drog bort. Og som hun nu saa sad der og tænkte paa ham, fremtog hun en kostbar Ring, som han havde foræret hende, og sad med den i Haanden. Men i det samme kom en leed Walraven flyvende, som snap den ud af hendes Fingre, og fløi bort over Søen med den, hvor den satte sig paa en lille Ø, som laae derude. Og da hun nu saa saare nødig vilde miste den deilige Gave, løsnede hun ihast en Baad, som laae ved Bredden, og seilede i den over til Øen. Men saasnart hun var kommen dertil, fløi Ravnen igjen bort med Ringen i sit Næb, og satte sig noget derfra paa en lille Holm. Hun roede nu ogsaa derhen, men nu fløi den tilbage igjen til det første Sted. Omfider naaede hun den, og bad om Ringen. Da lovede Ravnen hende den, naar hun vilde om ni Maaneder give den, hvad hun bar under sit Belte. "Hvad jeg har under mit Belte, sagde hun, skal du faae!" og fastede i det samme sit Nøgleknippe ud til den, hvorpaa hun fik Ringen, og Ravnen fløi bort.

Nogle Maaneder derefter kom hendes Fader og Mand hjem. Hun fortalte nu, hvad der var

hendet hende med Ringen, og de tænkte ikke videre derpaa. Men den tredie Maaned derefter blev hun tungsindig, og gik ofte paa ensomme Steder. Og, da den fjerde Maaned var forhaanden, tænkte hun ofte paa Valravnen, og sit Løfte. Nu kom den femte Maaned, da rørte det sig under hendes Hjerte, og hun græd bestandig. Ni Maaneder derefter fødte hun en Søn.

Da var det en deilig, klar Aften, at hun gik ned til Søen med Prindsen, og havde den lille paa Skjodet, og saae ud over Bølgerne. Men da blev det saa mørkt i Baggrunden af Horizonten, og alt som det nærmede sig meer og meer, saae de grantgivelig, at det var den sorte Valravn, som kom flyvende; og efterat den nu var kommen nær ved dem, satte den sig ved Søebreden, stirrede paa dem og sang:

Kongedatter! husker du?

Wilden Valravn kommer nu!

Hvad du under Beltet bar,

Du ham engang lovet har!

Kongedatter! husker du?

Wilden Valravn kommer nu! —

«! Du lede Balraven! Saa var det mit Barn du meente!» skreg hun. Men i det samme fløi den hen til hende, tog Barnet i sit Næb, og fløi derpaa igjen hen paa Bredden og sang:

Kongedatter! husker du?

Wilden Balraven kommer nu!

Hvad du under Beltet bar,

Du ham engang lovet har!

Kongedatter! husker du?

Wilden Balraven kommer nu! —

Da gif Prindsen skyndeligst hen til den, ud-drog sit blanke Sværd og hug til den, saa at det gif midt igjennem den. Og see! da rørte Fjærene sig, og ud af dem kom Prindsessens Broder, gif hen til dem, og takkede fordi de havde frelst ham. De ginge nu alle tre ind paa Slottet, og det er rimeligt, at den onde Stedmoder døde af Harme, da hun saae det.

Om de stjaalne Bygkorn.

Det var en Aften silde, da kom en Mand hjem til sit Huus. Kort forhen havde han mistet sit Barn. "Ak Kone! sagde han, da han traadte ind i Stuen, nu skal jeg fortælle dig noget!" "Hvad da?" spurgte Konen. "Som jeg gik forbi Kirkegaarden, sagde han, sad der et lille hvidt Barn paa vor døde Datters Grav, og græd saa bitterlig!" "Ak det er vor Lisbeth!" sukede Konen. "Nei, sagde Manden, vor Lisbeth er død og ligger i Graven!" Da rørte det sig inde i Kammeret. "Jeg vil dog gaae ind, at see hvad det er!" sagde Manden. "Nei, sagde Konen, gaae dog ikke der ind!"

Næste Aften derefter saae Karlene, at et lille, hvidtklædt Barn gik derind i Kammeret. De sagde det næste Dag til Manden, og han tænkte: jeg vil dog see, hvad det kan være. Da det derfor

var bleven Nat, og det rørte sig derinde, gif han sagte derhen, og saae nu sit lille Barn siddende paa Gulvet og opsamle tre Bygkorn, men som altid faldt det ud af Haanden, hvergang det havde faaet fat paa dem. Men da det blev Faderen vaer forsvandt det. Da estersaae han Gulvet og fandt tre Bygkorn liggende i en Sprække, som han tog til sig og brændte. De estertænkte nu hvad vel Aarsagen kunde være til, at deres Barn ingen Noe havde i Graven, og opdagede endelig, at da den Lille engang, nogle Dage førend det døde, skulde give Kyllingerne Byg, havde det beholdt endeel deraf til at lege med, hvorfor tre Kyllinger døde af Sult; desaaarsag havde det nu ingen Noe i Graven. Men fra denne Aften af, da dets Synd var opdaget, saae man det aldrig mere.

Ellebørnene.

So Bønderfolk havde et Barn, en lille Pige. De boede midt i en stor Skov. En Sommeraften gik den Lille udenfor, og legede med Blomsterne, hvoraf hun plukkede mange, og bandt i Strandse. Da kom et deiligt lille Barn hen til hende, viste hende en Mængde Blomster og sagde, at hvis hun vilde følge med, skulde hun faae saa mange deraf, som hun vel kunne ønske. De havde saa forunderlig deilige Farver, som den yndigste Astenrøde, at hun fik stor Begjerlighed efter at faae nogle af dem, og gik derfor med den fremmede lille Pige, der stedse gik dybere og dybere ind i Skoven mellem Ellebuskene, saa at da den forskrækkede Moder, der langt fra saae det, raabte paa sit Barn, og løb efter det, var det saa langt borte, at hun ikke vidste hvor det var bleven af. Hun gik der-

for ind til sin Mand og fortalte, hvad der var skeet, men efterat de havde søgt den hele Aften og langt ud paa Natten, maatte de gaae ene tilbage, uden at have fundet deres Barn.

De sørgede nu ret inderligt, græd ofte, og tænkte paa det. Da var det nogentid derefter, at Moderen laa en klar Maaneskins Nat og kunde ikke sove af Sorg og Græmmelse. Og som hun nu laae og stirrede ud paa Gulvet, fik hun pludselig Blik paa sit Barn, der sad paa en lille Stoel ved Kaffelovnen, og puslede med en Mængde Blomster. Da blev hun saa overmaade glad, at hun sprang ud af Sengen og vilde tage det i Armen; men i det samme var det forsvundet.

Nu hengik lang Tid, ja mange Aar, uden at de hørte noget til det. De havde imidlertid faaet nok et lille Barn, en smuk Dreng, og tænkte derfor ikke saa ofte paa den bortblevne Pige. En deilig Sommeraften gik den lille Dreng og legede udenfor Hytten, samlede mange Blomster og pyntede paa en Grav, som han havde opkastet for sin Søster. Da han nu var færdig dermed, kom mange Smaaborn ud af Skoven. De gik hen til ham, tog ham mellem dem, og gik saa Haand i Haand

ind i Skoven og kom stedse længer og længer bort, saa at de forskrækkede Forældre, der langt fra havde seet det og ilede til, og gjennemfögte den hele Skov, dog ikke kunde finde det kjære Barn. De sørgede nu inderligt, og vidste ingen Naad for deres Smerte. Ofte saae de, naar de gik inde i Skoven og skar Vidiegrene, der slyngede sig op mellem de tykke Ellebuske, at mange smaa Børn gik derinde, og legede med Blomsterne, og kjendte ofte deres egne to Børn deriblandt, men naar de saa løb henimod dem, og kaldte dem ved Navn, forsvandt den hele Børneskole, og kom de derhen hvor de havde seet Synet, var det kun gamle, udtørrede Pile, som stode der.

Efter nogle Ugers Forløb døde Moderen af Sorg over sine Børn. Da gik Manden hen paa Kirkegaarden, opkastede en Grav og lagde sin Kone deri. Den første Aften derefter sad han ene i sin Stue, og stirrede ud af Vinduet. Det var et klart Maanefkinsveir. Da saae han to Smaabørn, som ginge Haand i Haand forbi derude, og havde deilige Blomster i Hænderne. Han gik derfor derud og saae nu, at de gik ad Kirkevejen. En Mængde andre Smaabørn saae han ogsaa, men de

gik over Ager og Enge. Efterat de nu vare komne til Kirkegaarden, standsede de mange Smaabørn, men de to, som gik ad Kirkevejen, gik hen til den døde Moders Grav, lagde Blomsterne derpaa, og satte dem ned i Græsset og græd. Nu kjendte Faderen sine Børn, gik hen til dem og kaldte dem ved Navn. Da vare de borte, men over Graven laae de deilige Blomster. Fra den Nat af saae han dem aldrig mere.

Den Gamle i Skovhytten.

Det er nu vist mange Aar siden, da boede der en Kone ved Navn Anna, i Udkanten af en stor Skov. Hun havde en eneste Datter, som heed Birgitte, og var saa smuk som den lyse Dag. Hende beilede mange Ungersvende til, men i Lønsdom udkaarede hun Andreas, og da han var bleven en velholden Mand efter Forældrenes Død, saa gav den gamle Anna dem sin moderlige Velsignelse, og bad vel mangan Bøn for dem i Centrum, for deres Fremtids Lykke.

Det var seent hen i Efterhøsten, da Bladene faldt af Træerne og Træfuglene begyndte deres Vandring, at Anna døde. Da sad Birgitte mod i Hu, og stirrede paa den affjælede Moders Lege- me, og mangan Taare randt vel ned over hendes

Kind. Og da nu Anna den ottende Dag derefter var begravet, og Datteren vandrede ene omkring i de tomme Værelser, hvor enhver Ting mindede om Moderen, brast hyppig Taarer frem af hendes brune Øine, og hun tænkte paa Andreas. Ude blæste Stormen, og rasrev Bladene, og hvirvlede dem høit i Skye. Da gik hun ud i Skoven, og satte sig paa en Bænk, og stirrede ret veemodig ud i Naturen; og, som hun saaledes sad saa ene der, hoppede en liden Fugl omkring hende. Den havde brogede glindsende Fjær, og to Øine, der funkede som de klareste Diamanter, og dertil sang den saa deiligt, at hendes Tungstindighed opløste sig i en forunderlig Glæde. Da rejste hun sig, for nærmere at betragte den, men Fuglen hoppede altid længere og længere ind i Skoven, og sang og quædrede saa yndigt, at hun ei kunde andet end følge den. Men den fløi længere og længere, indtil den omsider standsede i Lykningen, fløi hen og satte sig paa Birgittes Haand, og stirrede hende ind i Øinene. Da blev hun sølsom tilmode, men Fuglen svang sig høit i Skye, og tabte sig for hendes Blik langt borte. Da maatte hun vel sørge; men

end mere beflemt blev hun om Hjertet, da hun saae sig saa ene midt i en stor Skov, hvor hun var ubekjendt. Og som hun saalunde stod og stirrede frem for sig, og begræd sin Uforsigtighed, var det allerede blesen Nat og tyk Muls var omkring hende. Men ej langt fra sig saae hun et Lyg mellem Træerne. Glad vandrede hun derhenimod, og saae nu en gammel Hytte, hvoromkring Træerne ligesom dannede en Grotte. Og da hun nu nærmede sig den, og saae ind af Ruderne, kan man vel troe, at hun blev forfærdet, thi en hæslig gammel Kvinde sad derinde mellem mange Dødningsbeene, og læste i en stor opslagen Bog, hvori underlige Charakterer stode maalede. Ved hendes høire Side stod en Dværn af en sælsom Form, som Birgitte aldrig havde seet Mage til. Men Kvinden indenfor raabte: Birgitte! kom herind! Da nærmede Birgitte sig frygtsom, og det er ej at undres over, at hun suskede, at hun var hjemme i sit øde Hus. Men da den sælsomme Gamle nærmede sig hende, var det for hende, som om det var hendes Moder hun saae for sig. Og da en Time var forløben, syntes hun, som om Dødnings-

gebenene ej saae saa rædsomme ud, og den Gamle havde et venligere Blik; og da den anden Time var forløben, var det for hende, som om hendes forhen førte Liv var en Drøm, der kun dunkelt laae i Erindringen; men da den tredie Time var forbi, snffede hun ret inderlig ved sig selv, at hun kunde forblive her for bestandig, og tænkte fra den Stund ej mere paa Moderen, eller Hjemmet eller Andreas. Da det nu var silde, saa lagde hun sig træt og mat i en Seng, som stod ved Siden af den Gamles, og sov sødelig ind.

Da det var bleven Dag, vækkede den Gamle hende, og hun maatte nu følge med til Kilden, for at vaske sig. Derfra ginge de ind i Stuen, hvor Birgitte maatte skjetle Hør den hele udslagne Dag. Da det var bleven Aften, satte den Gamle sig til at læse i den store Bog, medens Birgitte spandt. Saaledes gik den ene Dag efter den anden. Hver Morgen gik den Gamle med Pose paa Ryggen ud i Skoven, men kom altid igjen om Aftenen. Sommetider fortalte hun Birgitte sælsomme Eventyr. Undertiden forekom det hende ogsaa, som om hun saae den lille Fugl at hoppe derude

mellem Qvistene; men naar hun saa gif derud for at see den, fløi en fæl Drage op over Skoven, og tabte sig langt, langt borte for Blikket.

En Morgen gif Birgitte udenfor Hytten, og lod Rokken staae derinde. Naturen var atter isørt sin gronne Høitidsdragt, og Smaafuglene sang mellem de bladbetyngede Grene. Det var atter i Vaaren, og Alt frydede sig til det fornyede Liv. Da blev hun ret angest i Hu, og tænkte paa Andreas og hvad han vel tog sig for. Da var hun atter ret beflemt om Hjertet, og ønskede sig tilbage i sin Moders Huus. Det eensformige Liv i den Gamles Hytte tyktes hende ej længer saa behageligt, og hun saae den Gamles Adfærd fra en heel anden Synspunkt. Og som nu Solen steg høiere og høiere, og tilsidst kastede sine Straaler over Skoven, og speilede sig i Kilden, blev Længselen efter Hjemmet saa stærk, at hun besluttede at ville vandre ud i Skoven for at finde det. Med den Beslutning gif hun skyndeligst ind i Hytten, for at tage sin Solhat. Da faldt Qværnen hende strax for Blikket, og hun undrede sig, hvordan hun ej før havde lagt nsjere Mærke til den, thi den

Gamle havde altid strængelig forbudt hende at røre ved den. En indvortes Stemme syntes at tilskynde hende, at hun skulde røre ved den, medens en anden forbad hende det, som stridende mod den Gamles Villie. Det var som om tvende Magter kjæmpede imod hinanden i hendes Indre. Men Lysten til at omdreie Qværnen, blev tilsidst saa stor, at hun nærmede sig den, og greb Haandtaget. Da hun havde dreiet den engang omkring, hørte hun et dybt Suk, ret som om Steuen klagede af stor Smerte, og en liden Barneskikkelse i sorte Klæder, fløi forbi hende. Hun deiede den tolv Gange, og tolv Smaabørn gik forbi Haand i Haand, og stirrede paa hende. Da segnede hun til Jorden og det var for hende, som om hun havde begaaet en stor, uhyre Synd, som det jordiske Liv svarlig kunde udsone. Men da hun vaagnede af Besvimelsen var Hytten og Qværnen forsvunden, og hun sad ene paa Bænken i Skoven foran Moderens Hytte, ret ligerviis den Dag, da hun bortgik fra den.

Fuld af Glæde ilede hun ind i Huset. Fremmede Ansigter stirrede hende imøde, men da hun havde nævnet sit Navn, glædede de dem saare, thi den Fortabte var ajenfunden. Et Tilbud hentede

Andreas, hvis blege Ansigt vidnede om svarlig Sorg. Han tvivlede om Budet bragte ham Sandhed, indtil Gien synet af Birgitte opløste enhver Tvivl. Og man fortæller, at de Elskende bleve viede den ottende Dag derefter. Birgitte gik nu ind i ganske nye Forhold, og beholdt kun en dunkel Erindring om den Gamle i Skovhytten og Dværgen, thi ved Besvimelsen var ethvert Minde om det sidste forbigangne Halvaar, ligesom udsløttet.

Tolv Aar hengik for Ægteparret, og hvert Aar fødte Birgitte et Barn, saa hvid som den hvideste Sne og saa rød som den rødeste Rose, men de vare alle dødfødte. Andreas forsøgte vel at trøste den lidende Moder; men han manglede selv Trøst, og ledte forgjeves efter et Bæsen, som han med Faderglæde kunde trykke til sit Hjerte. Da var det trettende Aar begyndt. Det var atter i Vaaren. Skoven grønnedes og Fuglene quiddrede paa Grenene, og Livet fornyedes atter i hele Naturen, kun i Birgittes og Andreses Hjerter fornyedes intet glad Liv, thi deres Alderdoms Støtter, deres Ægteffkabs Haab de tolv Børn hvilede

i Graven. Da sagde Andreas: "Birgittemoer! lad os gaae hen til vore Elskedes Grave!" Birgitte tog derfor sin Solhat, og de vandrede til Kirkegaarden. Her blomstrede tolv Rosentræer, et paa hver Barnegrav, og de bare skjønne, røde Roser mellem de grønne Blade. Birgitte og Andreas satte sig mellem Gravene, og bade vel sagte hos dem selv. Men da Andreas opløftede sine Øjne og saae paa Birgitte, da blev han ret angst om Hjertet, thi Solen kastede sine lyse Straaler over hele Kirkegaarden, men netop paa det Sted, hvor hun sad, var det dunkelt, endskjøndt ingen Skygge faldt derpaa. Og som han stirrede og stirrede, blev hun stedse mørkere og mørkere. Da sagde han: "Birgitte! en stor Synd hviler paa dig, endskjøndt jeg ei ndgrunder den nu!" Birgitte tænkte nu paa den Gamle og Dværnen, og den hele forbigangne Tid fløi forbi hendes Sjæl. En forfærdelig Gysen overfaldt hende, og hun tumlede om mellem Gravene. Men da hun vaagnede, stod Andreas med foldede Hænder og stirrede op mod den lyseblaa Himmel. Da sagde hun: Kjære Husbond! en svar Synd har jeg begaaet, men jeg veed ikke tilfulde, hvori den bestaaer. Jeg er ei værdig

din Kjærlighed og Omhu, lad mig derfor vandre ud i Verden!" Da medgav han hende en kostbar Ring og dertil mange Penge, og bad at det maatte være et Tegns paa hendes Omvendelse fra Synden og Tilgivelse af Himmelen, at de tolv Rosenbuske med røde Roser maatte bære snehvide Roser. Derpaa vandrede hun ud i den vide Verden, medens Andreas gik ind i sin Hytte ret inderlig bedrøvet.

Mange Dage gik hun omkring i Verden og ønskede sig Døden, og da hendes Penge vare for-
tærede tiggede hun det daglige Brød af medlidende Bønder. Men naar ingen saae det, satte hun sig i Skoven og græd vel mangen Taare for Andreas. Ingen gav Agt paa hende, thi de ansaae hende for en almindelig Betlerqvinde, og gjorde derfor ingen Meen. Men da hun i trende Aar havde vandret over Bjerg og Dal og gjennem mange Skove, var hun saa træt og mat, at hun tyktes at Livet snarlig maatte ophøre. Det var en lys Sommerqvæl, som hun saalunde vandrede fort, for at naae en Landsby, hvis Kirketaarn hun saae at fremrage over Skoven. Men førend hun

naaede den, var det allerede Midnat, og alle sov og vilde ikke indlade den uselige Betlerske. Gik hun derfor ind i Kirken, hvor Vorlys brændte paa Alteret, og bad ret inderlig af et andægtigt Hjerter om Forbarmelse. Og see! tolv Børn vandrede hende forbi, ligerviis hiin Dag, da hun ombreiede Dvæernen, men disse vare hvide som den rene Sne, ret som de Smaa i Graven, og smilede hende saa salige imøde. Og da de vare gangne forbi Alteret, nedsank de i Jorden, men en mørk gammel Qvinde rakte Hovedet ind af Kirkedøren, og vinkede. Birgitte forfærdes saare, som enhver vel kan tænke, da hun saa, at denne Skikkelse lignede den Gamle i Skovhytten. Fuldt af inderlig Bedrøvelse nævnede hun Jesu Navn, da forsvandt den Gamle, og det var nu kundbart for hende, at det var en ond Aand, og saa dybt bevægede Angesten sig i hendes Indre, at hun i from, inderlig Kjærlighed bad den Allmægtige om Barmhertighed. Fuldt af Fortrosthed vandrede hun ud af Kirken til Landsbyen, hvor hun endelig bevægede en medlidende Pige til at tillade, at hun maatte ligge i Bagerovnen om Natten, dog under

det Vilkaar, at hun førend Morgengry skulde reise. Men da hun kom ind i Bryggerstet saae hun at det var hendes eget Hus, og at hun paa en forunderlig Maade var hidkommen om Natten. Men hun lagde sig i Dyneu og dede førend Morgeneneu frembred.

Med den første Morgenstraale reiste Andreas sig, og bar Qvas og Brønde til Bryggerstet, da de just den samme Morgen skulde bage. Men da han borttog Skuret fra Dyneu, saae han den fattige Betleriske derinde. Fuld af Medlidenhed fremdrog han hende; men blev ret inderlig bedrøvet, da han af hendes Fingerring saae, at det var hans egen Hustrue. Og da han ilede ud paa Kirkegaardeneu, stode de tolv Rosenbuske derude, og bare de deiligste hvide Roser, der duftede i Morgenroden. Nu var han forvisset om, at hun var salig i Himmelen, og lagde derfor hendes Liig mellem de tolv Børns, under de hvide Roser, der hver Sommer strøede deres Blade paa hendes Grav.

Svanhvide.

Der var engang en Dronning, som havde en eneste Datter, og desforuden to Stedbørn; hvilke vare saa smukke som den lyse Dag. Derfor var Stedmoderen dem hadelig; thi hendes egen Datter var baade arrig og styg. Men, da Reinholdt var bleven stor og mandhaftig, meente han, at det vel nu var ham tjenligst, at fare ud i den vide Verden, for der at forsøge sin Lykke. Gik han da til sin Søster, Svanhvide, sagde hende mange Farvel, og var ret inderligen bedrøvet over, at hun skulde blive tilbage. Da sad Svanhvide, og tænkte paa sin Broder, og græd vidst mange Dage, naar ingen saae det. Reinholdt reiste vidt ud i Verden, og kom til Kongen af Engelland, og efterdi han var en smuk og hovisk, ung Herre, vandt han snart Kongens Gunst, saa at de

ovrige Hofmænd baade tidligt og silde gave Agt paa, hvad han gjorde og sagde, men fandt dog intet, som kunde være ham til Reen.

En Dag gik en Hofmand til Kongen, og sagde, at Reinhold stod i Pagt med den Dnde, og tilbød ham, fordi han hver Midnat faldt paa sine Knæ, og brugte mange Besværgelser. Da undredes alt Hoffolket; men da Midnat kom, gik Kongen selv til Prindsens Sovestue, og saa igjennem en Kneve paa Døren, at han laa paa sine Knæ, og havde noget i Hænderne, hvilket han uden Ophør trykkede til sit Bryst, og fremsagde tillige mange utydelige Ord. Ved at see dette, drog Kongen ud sit gode Sværd, fløvede dermed Døren fra det Øverste til det Nederste, og sprang ind i Kammeret. Prindsen blev vel saare forfærdet, og skjulte desaaarsag, hvad han havde i Haanden, paa sit Bryst; men da Kongen holdt ham Sværdet paa Struben, og fordrede at see det, reiste han sig rolig og uforsagt, og gav ham et lidet Billede. Da stod Kongen som var han naglet fast til Gulvet, og kunde for Undren ej tale et eneste Ord, saa at alle, der vare tilstede, meente, at saadant skeete ved Trolddom. Omfider spurgte Kongen,

om der paa hele Jorderig var saa deilig en Ms. Da bukkede Reinholdt sig dybt, og sagde: "Aller-naadigste Herre og Konge! Det er kun Euanhvides, min Søsters, Billede, og jeg har lovet hende at jeg hver Aften, før jeg gaaer til Hvile, vil tænke paa hende; thi hun lider Ondt og har stor Bedrøvelse i Verden!" Da tvivlede Kongen om, at han talede Sandhed, og troede hartad som de Dyrige, at det var Troldom. Derfor befoel han Reinholdt, at bevise sin Uskyldighed ved at bringe hende tilstede, og om han ikke kunde det, da skulde han selv lide derunder.

Midlertid havde Euanhvide ikke Tanke om, at saa høi en Herre aldrig havde nogen rolig Nat af Kjærlighed til hende; thi hun maatte gaae i Kjøkkenet blandt de ringeste Lerner, og forrette grovt Arbeide, saa at hendes smaa Hænder krympede sig derved. Kun naar Dronningen om Søndagen kjørte med sin egen Datter til Kirken i den forgyldte Karm, listede hun sin Bønnebog frem, og bad ret inderlig til Gud for sin Broder Reinholdt, som drog saa vidt om i Verden.

Da kom et herligt udsmykket Skib fra Kongen af Engelland for at hente Euanhvide; men

Dronningen harmedes meget derover; menemde, at sig Ere først tilkom hendes egen Datter.

Derfor befoel hun Euanhvide, at gaae hen til Klosteret, og bede om Jld; midlertid vilde hun udsnynte sin egen Datter, og sende hende til Engel-land. Euanhvide kom hen til Klosteret; men som hun vilde træde ind ad Døren, stødte hun sin Fod imod Lærskelen, og sukede derved: "Å! hvor gjorde det ondt!" Da gave Nonnerne hende Jld, og der hun var borte, sagde den Ene: "Det var dog ret en deilig Pige! Søster, hvad vilde du ønske hende?" — "Jeg vil ønske, svarede den Anden, at hun maa blive dobbelt saa deilig som hun er!" — Da faldt den Tredie hende ind i Talem og sagde: "Og jeg vil ønske hende en Guldkrone paa Hovedet!" — Og da Euanhvide nu treen ind for Dronningen, var hun bleven dobbelt saa deilig, og hendes Haar flettede sig om Handen, som om det var det fineste Guld. Ei! tænkte Dronningen, der vil jeg sende mit kjære Barn hen! og befoel da sin Datter, at gaae i Klosteret, og hente Jld. Da nu Datteren kom til Klosteret, og vilde gaae ind gjennem Døren, stødte hun sin Fod mod Lærskelen, og skreeg i det samme: "Å! for Høf-

ker! hvor jeg stødte min Fod!" Da gave Konnerne hende Gld; men neppe var hun kommen udenfor Døren, før den Ene sagde: "Fy! hvad var det for en hæslig Qvind! Hvad vil du ønske hende?" — Da gav den Anden til Svar: "Jeg vilde ønske, at hun maa blive dobbelt saa styg, som tilforn!" — "Og jeg, faldt den Tredie i Talen, vil ønske hende en Tjærefrone paa Hovedet!" — Da nu Datteren treen for sin Moder, var hun dobbelt saa hæslig, som tilforn, og hendes Haar havde filtreret sig paa Hovedet, som en Tjærefrone. Derfor blev Dronningen saare forbittret, slog Svanhvide af Harne, og jog hende i Rjøkkenet, saa at hun der maatte græde en god Stund af Sorg og Bedrøvelse. Da udpyntede Dronningen sin egen Datter paa det prægtigste, hyllede hendes Hoved i syv Slør, og sendte hende til Engelland.

Reinhold tog der imod hende, omfavnede hende paa det kjærligste, efterdi han meente, at det var Svanhvide, og førte hende derpaa for Kongen. Da nu hendes Skjønhed skulde komme for Dagen og Kongen befoel hende, at aftage Sløret, da undredes man højliggen ved at aftage det ene Slør efter det andet, hvilket dog Kongen tilregnede hen-

des store Deilighed, og glædede sig derover i Hjer-
tet. Men, da Reinhold nu tog det syvende Slør
af hendes Hoved, blev Kongen saa skuffet i sin
Forventning, at han strax lod Reinhold kaste ned
i det dybeste Taarn, og sendte Pigen tilbage paa
det snarligste.

Da nu Dronningen fik at høre, hvorledes det
var tilgaaet i Engelland, blev hun derover saare
opbragt, og tænkte ved sig selv, at Svanhvide skul-
de undgjelde. Derfor anstillede hun sig meget ven-
lig, og, da hun næstegang kjørte til Kirken, tog
hun Svanhvide med sig i den gyldne Vogn, saa at
den stakkels Pige vidste neppe for Glæde, at finde
sig deri. Men, da de kjørte fra Kirken, kom de
forbi en dyb Sø; da sagde Dronningen til Svan-
hvide: "O, see mit Barn! hvilke deilige Svaner!"
og i det hun reiste sig, og saae ud af Karmen,
stødte Dronningen til hende, saa at hun faldt i
Søen. Da sank Svanhvide vel under Vandet,
men, da hun igjen kom op paa Vandfladen, var hun
den deiligste Svane, man vilde see for sine Dine.
Hendes Fjær vare hvidere end den nysfaldne Sne,
og om den deilige Svanhals hang de deiligste
Guldringe, og en liden gylden Krone stod øverst

paa hendes Hoved. . Dog var hun saare bedrøvet, sukke og tænkte paa sin Broder Reinhold; thi nu vidste hun det, at han leed Ondt for hendes Skyld. Saa svømmede hun over Ss til Ss, over Bæk til Bæk, og kom saa omsider ud i det vildene Hav. Der blæste Vinden i hendes Svaneham, og førte hende i tre Dage over sølvblaa Bølger; men paa den tredie Dag laae hun ved Kongen af Engellands Slot, da Solen gik ned. Længe svømmede hun hist og her omkring ved Muren, og som hun søgte og søgte, fandt hun omsider en bred Sluse, og svømmede op igjennem den. Da kom hun op i Kongens Kjøkken, hvor en liden Koffedreng stod ved Ilden, drejede Spedet, og sang dertil. Til ham sagde hun da: "God Aften! lille Koffedreng! maa jeg varme mig lidt ved din Ild?" — "Jo saamæn maa du saa!" svarede Drengen; og nu gik Svanen til Skorstenen, lagde sig ved den deilige Kulild, og rystede Vandet af sine Vinger. Derpaa tog den Kronen af sit Hoved, og rystede Ringene af Halsen een efter den anden. Og som den nu havde ligget der en liden Stund, begyndte den hjerteligen at sukke:

Kyfl Svanelil, Svane!

Ude galer Hane;

Men hvor lider Reinhold, min Broder? —

Da sang Koffedrengen af sin Vise:

Nu ligger den Ungersvend Fange

Mellem Drm og Slange!

”O, Gud!” sukede Svanen, tog Kronen paa sit Hoved, og Ringene om sin Hals, undtagen een, og svømmede brat igjennem Renden ud i de vilde Hav.

Drengen undrede sig storligen, og blev saare glad, da han fandt Ringen paa Skorstenen, og meente derfor, at det vel var det bedste, intet at fortælle til Noget.

Næste Aften som han paa samme Tid stod ene ved Spedet, og sang sin Vise, kom atter Svanen igjennem Slusen og sagde: ”God Aften! lille Koffedreng! maa jeg ikke varme mig ved din Ild?” — ”Jo saamæn maa du saa!” svarede Drengen, og nu gik den til Skorstenen, bredte sine Vinger, rystede Ringene af Halsen, og lagde Kronen ved sin Side og begyndte derpaa hjerteligen at sukke:

Kyl! Svanelil, Svane!

Ude galer Hane;

Men hvor lider Reinhold, min Broder? —

Da sang just Rokkedrengen sit Omqvæde:

Nu ligger den Ungersvend Fange

Mellem Drm og Slange!

”O, Gud!” sukede den, ”nu kommer jeg kun een- gang endnu, og frelser Kongen mig da ikke, saa maa jeg altid blive en Svane!” Derpaa tog den Kronen paa Hovedet, men lod alle Ringene ligge paa Skorsteneu, og svømmede atter ud i det vilde- ne Hav. Da tog den lille Rokkedreng alle de gyld- ne Ringe, bragde dem til Kongen, og fortalte ham det, saaledes som det var tilgaaet, hvorover Kon- gen ønskede af Hjertet, at Svanen vilde komme igjen den følgende Aften. Og, da Tiden nærmede sig, begav han sig med alt sit Hoffolk til Kjøkkenet, og stod selv skjult i en Krog, medens Rokkedren- gen, som tilforn stod ved Ilden, og dreiede Spe- det. Da kom omsider Svanen ind i Kjøkkenet, og sagde: ”God Aften, lille Rokkedreng! maa jeg ikke varme mig ved din Ild?” — ”Jo saamæn maa

— III —

du saa!" svarede Drengen, og nu gik den til Skorstenen, lagde sig ved Ilden og rystede sinevinger, men tog ikke denne gang Kronen af sit Hovud, efterdi den mærkede, at Kongen var tilstæde. Og da den havde varmet sig en Stund ved Ilden, begyndte den at sukke:

Kyk! Svanelil, Svane!

Ude galer Hane;

Men hvor lider Reinhold, min Broder? —

Da Kongen hørte dette Navn, meente han, at det atter var Trolddom; sprang derfor frem af sit Skjul med et draget Sværd, og hug den ranke Svanehals tvert over, saa at Blodet sprudlede mod Loftet; men i samme Stund stod for hans Øjne den deiligste Prindsesse med en Guldkrone paa Hovedet og gyldene Bænd om Armene, og, da Kongen fik hende at see, meente han strax, at hint Billede var dog kun lidet mod sliq en Deilighed. Derfor lod han Reinhold hente op fra det dybe Laarn, og gav ham atter Ære og Anseelse, og der blev stor Herlighed over det ganske

U n m æ r k n i n g e r .

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Pandefagehuset. Pag. 1. (Meddeelt). I det østerlandiske Eventyr: Fiskeren og Manden narrer ligeledes Fiskeren Manden til at krybe ned i Skrinet, for at vise hvordan den kunde ligge i det lille Rum, og da Manden, for at vise ham Muligheden deraf, kryber derned, lukker Fiskeren hurtigt Skrinet til; morsomme og lærerige Eventyr, af J. A. C. Løhr. Overs. ved E. Rastling og N. T. Bruun. Kbh, 1821. 4. P. 77—93. Ligesaa i Eventyret Manden i Flasken, hvor Studenten narrer Manden til at krybe igjen i Flasken. Løhr, l. c. S. 110.

En lignende Grusomhed at æde Mennesker, forekommer i Bisen om Kong Dideriks Kæmpers Færd i Bertings Land, Vers 6:

”Han vil intet andet æde,
End Kjøb af Christen Mand.”

Danske Viser fra Middelald. 1. S. 16. Sammefteds No. 6. Vers 18 og No. 20 B. 12:

”Dg hverken ville de andet æde,
End Kjøb af Christen Mand —
Han vil ej have anden Kost,
End Fruer og Tomfruer til Føde.”

See ogsaa Grimms altdån. Heldenlieder und Balladen. Heidelberg 1811. S. 502—3, hvor flere Paralelsteder anføres.

De elleve Svaner, P. 7. (Meddelt). See det randede Slør, i Eventyr af forskjellige Digtere, sammendragne og oversatte af Dehlenflåger, 2 D. S. 127. Det forekommer ofte i Folkeeventyr og Folkeviser, at en Stedmoder forvandler sine Stedbørn til Dyr. Kols berømte Kæmpe Bjarke blev af sin Stedmoder Hvit forvandelt til en Bjørn, i det hun slog til ham med Ulvhandfæ.

De tolv Kongedøttre, P. 12. (Mundtligt). Den lille Koffetøs, P. 48.

Manden og hans Skygge, P. 18. (Meddelt).
C. F. G. Hoffmann, Fantasiestücke in Gallets Manier. Die Sylvesternacht. Harpen, et

æsthetisk Ugeblad, ved N. P. Liunge. No. 39—
41 1821: Historien om det tabte Speilbillede;
ogsaa i Fortællinger af Hoffmann, oversat af
N. P. Liunge. 2 D. S. 81.

Prinds Hvidbjørn, P. 20. (Meddelt). I Me-
lusines Historie er det omvendt, da hun hver
Løverdag Aften var omfåbt til en Drm, paa
hvilken Tid Ridder Raymond ikke maatte see
hende, men dog omsider overtraadte dette For-
bud, og derved bevirkede, at hun blev til en
uhyre Drm, og fløi bort i denne Skikkelse. See
alm. Morstabslæsning i Danmark og Norge
gjennem Aarhundreder, beskrevet af N. Myerup.
S. 136—37. Ligesaa i Persenobers Historie,
hvor Persenober forstjertser sin Ret til at faae den
heilige Constantianobis, da han mod hendes For-
bud ved Hjælp af en Ring faaer hende at see.
Bidrag til den danske Digtekunsts Historie, af
Rahbek og Myerup, 1 D. S. 272—73. Om Speilets
Magt til at dræbe Trolde, naar de see deri, ligesom
i dette Eventyr skeer ved Solen, see Straparo-
las Eventyr S. 49.

De tre Gaver, N. 26. Hertha, ved N. Nyerup.
Kbh. 1817. S. 162—65. Fortunatus med sin
Dassehat og sin Pengepung; morsomme og læ-
rerige Eventyr, af Lohr, S. 1—28. Nyerups
Morfskabsbog S. 157—68.

Prindsen og Havmanden, N. 31. (Meddeelt).
I Eventyret om Kong Edvard og Prinds Artus,
hvoraf jeg har en Udgave trykt i Haderslev 1781
i 8., der ikke nævnes i Nyerups Morfskabslæs-
ning, forekommer ogsaa et Usen, der gav Artus
Underretning om hvorledes han skulde erholde
Fugl Phœnix:

”Han bad god Nat, og reiste sin Bei,
Der hørtes da strax en underlig Rei,
Det Usen begyndte at snakke.

Velkommen saa est du mig, Fyrste god!
I Livet findes tappert Hjerte og Mod,
Paa Beien skal jeg dig bære.
Du skal give Agt paa Taleren min,
Helbredt derved bliver Faderen din,
Det siger jeg dig min Herre!

Her ligger et Slot i Arabia Land,
Hvor du Fugl Phœnix finde kan,
Gesvinde saa maa du være.

Den Fugl han synger saa liflig og stærk,
Hans Sang gaaer over Stillidsen og Lark,
Den Kunst vil jeg dig lære,

Jeg vil dig bære til Slottets Port,
Dit Vrinde udret da hastig og fort,
Og det udi en Klokketime.

Fugl Phoenix synger en Sang saa sød,
Saalænge han synger synes alle Dyr død,
Og hastelig falde i Svime.

For den første Port ligger tolv Kæmper stærk,
For den anden tolv Leopardter mærk
For den tredie tolv Køber grumme.
Hastig du gaae kun løs paa dem ind,
Ugt ei, om du træder paa deres Skind,
For dig ere alle Dyr stumme.”

Nyerups alm. Morsskabsl. 227—30. Om Kæm-
pen Urngrim fra Ymisland, gift med Frode
den 3dies Datter Osura har man det Sagn, at
da han stred mod Finnerne brugte disse de
Troldomskunster, da de saae at de ikke kunde
staae dem imod ham i aaben Feide, at de, idet
de flygtede, kastede tre Stene bag dem, hvilke
bleve til tre store Bjerge; andengang kastede de
Snee bag sig, som blev til en uhyre Flod, og
forhindrede hans videre Forfølgelse. Nordiske

Folks Overtroe, Guder, Fabler og Helte, af J. B. Mainichen. S. 91. Tryllehesten; Straparolas Eventyr, overs. af J. C. Riise. S. 1—20.

Den onde Stedmoder, P. 36. (Mundtligt).
Den korte Raabe i Dehlenschlägers Eventyr, 2 D. S. 228, qv. Svanhvide, P. 102. Slangen; Straparolas Eventyr. S. 20—36.

Snehvide, P. 40. (Meddeelt). Enebærtræet i Dehlenschlägers Eventyr, I. 118. Viola og Hjertensfryd, i Eventyr af Lohr, P. 48—66. Buschings wöchentliche Unterhalt. I. 181. Slangen; Straparolas Eventyr. S. 20—36. Sammensæts S. 185—86.

Historie om den lille Koffets, P. 48. (Mundtligt). I de syv vise Mestere er det en Stedmoder, som vil forsøre Sønnen til Utroskab; see Ryerups Morstabslæsning, P. 153 o. fl. St. De to Kongedøttre, P. 12.

Røverhovedsmanden, P. 54. (Mundtligt).

I danske Folkesagn, samlede af S. M. Thiele, II D. S. 12 er dette Eventyr givet Localitet, og som saadant selv meddelt Hr. Thiele af Udgiveren; men det er dog et sandt Folkeeventyr, der meget ofte fortælles af Almuen uden local Henviisning. Det fortælles paa flere Maader, men Hovedbegivenheden bliver den samme. Saaledes siges der, at hun ikke nævnte hvo Røveren var, men havde strøet Grøn fra Indgangen af Hulen til hendes Faders Gaard, og derved bevirkede hans Opdagelse. Dette Træk er smukt, da det saa ganske skildrer den sømme, elskende Pige, der ikke kunde udsige Ordet, som skal blive den Elskede til Fordærvelse. Danske Folkesagn, 2 D. S. 122 henviser til die A hn frau, von Grillparzer, hvis Indhold skal have megen Lighed med dette Eventyrs.

Ajut og Anningat, P. 59. (Mundtligt af en Grønlander). I H. Egede, det gamle Grønlands nye Perustration eller Natural-Historie o. s. v. Kbh. 1741. P. 121—122 fortælles følgende:

”Maanen skal have været en Mandsperson og hedde Anningait v. Anningasina; og Solen skal

have været Maanens Søster, og hedde Malina eller Ujut, (af hvilket Navn de nævner enhver smuk Kone, som de haver Westime for, og kalde hende Ujuna). Men Marsagen at disse to Sødsfænde ere optagne til Himmelen og bleven himmelske Lys og corpora, fortælle de skal være denne: der leegde engang tilsamme udi et Huus af Sne, (som er Ungdommens Leege-Huus om Vinteren) en heel Hob unge Karle og Piger; hvor da Maanen eller Anningait, eftersom han var forlibt udi sin Søster, som der var tilstede, havde den Bane, at slukke Lysen ud hver Aften, for at vilde careskere hende; men som hun ikke vilde fordrage slikt, smurte hun engang sine Hænder over med Soed eller Sværte, for at sværte den i Ansigtet og paa Klæberne, som i Mørke tog fat paa hende, paa det at hun kunde faae at vide, hvem det var, (heraf ere de Pletter, som sees udi Maanen; thi som han havde en skjøn hvid Mensdyrs Pelts paa, blev den ilde besmurt med Sværte). Malina eller Solen løb herpaa ud og tændte Ild udi et Stykke Moss. Anningait eller Maanen gjorde ligesaa; men hans blev igjen strax udslukt; herfor seer den ud ligesom en Blod, og skinner ikke saa godt som Solen. Maanen løb da efter Solen rundt omkring Huset, for at faae fat paa

hende, men hun for at blive ham qvit, foer op i Luften, og Maanen, som blev ved at forfølge hende, ligesaa, og de løbe endnu saaledes dagligen efter hinanden; dog Solen høiere oppe end Maanen." Dette Eventyr er i den senere Tid bearbejdet af nyere Forfattere.

Den forvandlede Bondebørg, S. 63.
(Mundtligt). Die Zaubersalbe; Geister, Zauber, Hexen- und Kobolds-Geschichten. 2ter Thl. Eisenach 1794. S. 163—94.

Historie om de fire Brødre, S. 69. (Mundtligt). De tre Gaver, S. 26. Efter Sagnet overvandt Regner Lodbrog først en Lindorm, som bevogtede Thoras Huus, og siden, da han beilede til Lagertha, en bidst Hund og en Bjørn. Et lignende Eventyr, om de tre Brødre, der gik ud i Verden, som har endeel Overensstemmelse med dette, findes i Straparolas Eventyr S. 212—216.

Harmanden, P. 74. (Mundtligt). Dette er det gamle af forskjellige Digtere besjunge Eeventyr, som stod i Svvs Kæmpeviser II. No. 6, 7, 8, og derfra optoges af Rahbek og Nyerup i udvalgte danske Viser fra Middelalderen I D. No. 31, 32 og 33. Digte af Dehlenschlaeger, Rbh. 1803. Grimms altdånische Heldenlieder und Balladen, No. 31 og 32, og Jamiesons popular Ballads Vol. I. p. 217 og Vol. II. p. 202—208 og 215. See danske Viser fra Mid. I. 313 og 384—85. Danske Folkesagn, I. 114—16.

Balraven, P. 81. (Mundtligt). Prinds Hvidbjørn, P. 20, Snehvide, P. 40, Harmanden, P. 74, Svanhvide, P. 102. Danske Viser fra Middelalderen, I, S. 186, 195 og 398. Svvs, to Hundrede Viser, o. s. v. II. No. 2 og 3. Grimm, altdån. Heldenl. S. 79 og 190. Dette Eeventyr hørte Udgiveren ved Randers 1818. Det synes at være et Brudstykke af et større Digt, og har en mærkelig Overensstemmelse med de ovenfor anførte Viser. Bjergliede. Et tydsk Folkeeventyr. Digtninge af F. Schaldemose, S. 129.

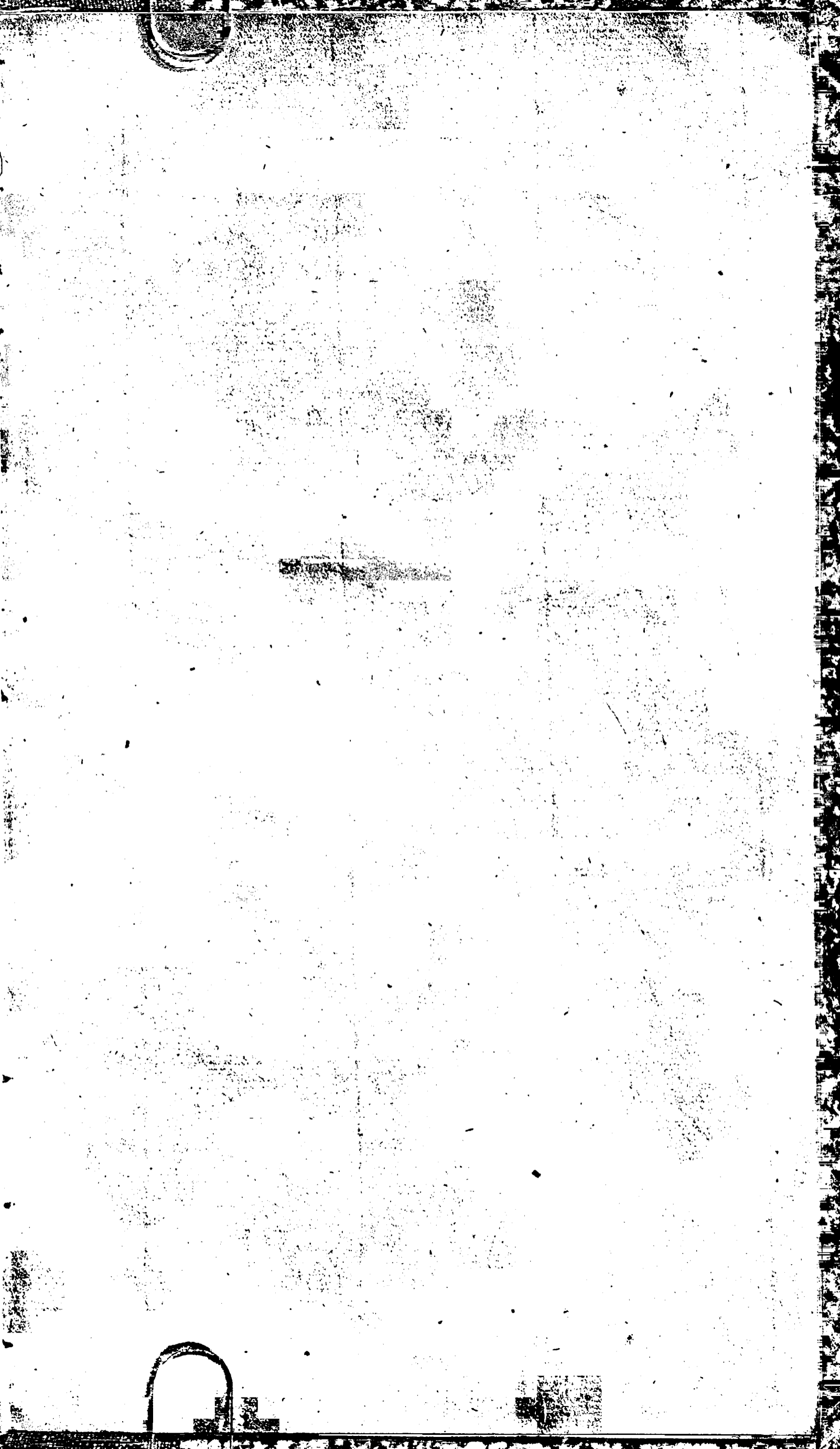
Om de stjaalne Bygkorn, P. 85. (Mundtligt).
Grimms Sagen, P. 317. Om den stjaalne
Loffilling, Dehenschl. Eventyr I. 141. Om
Ugudeligheds Straf, danske Folkesagn.
I. 61.

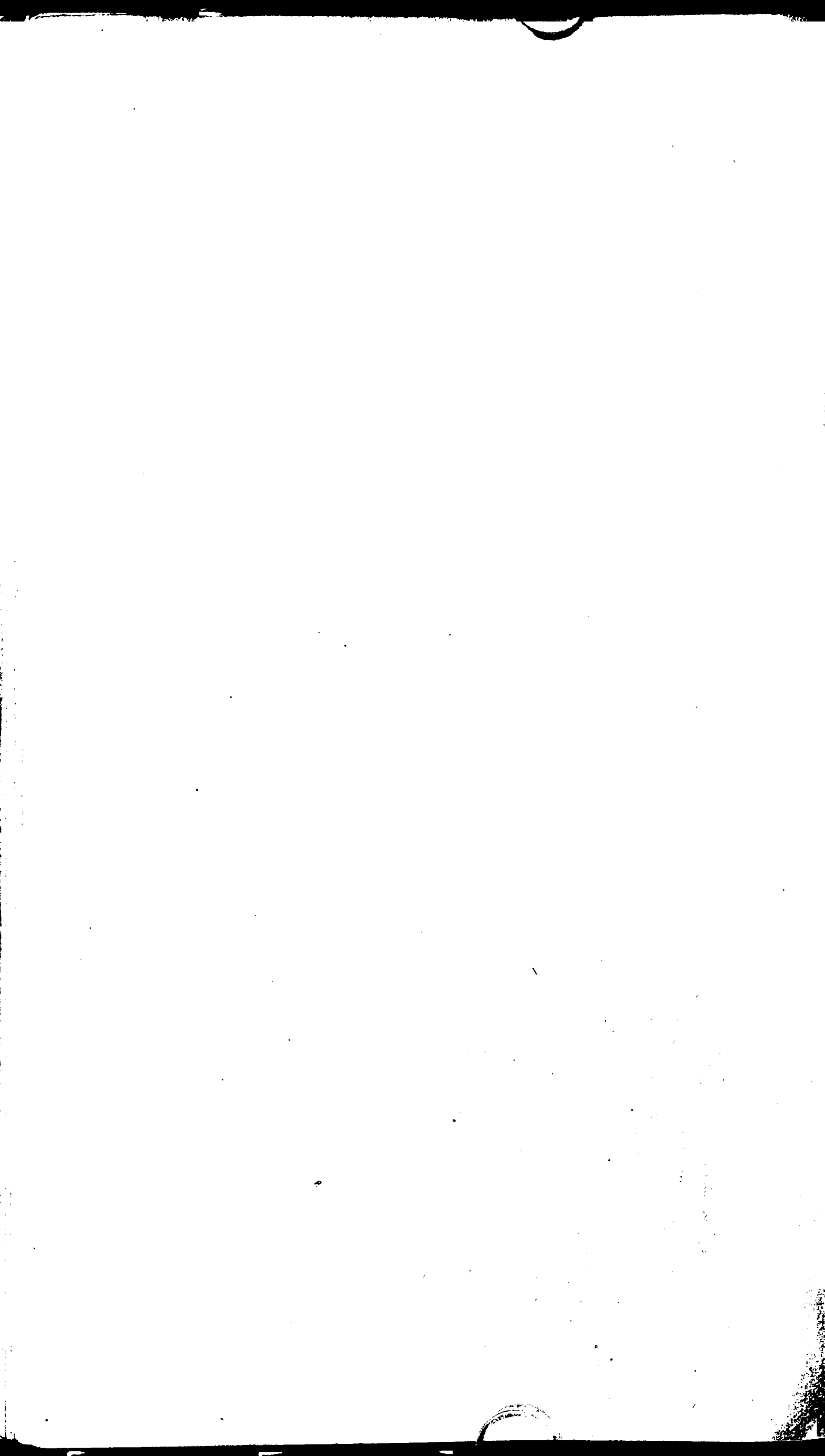
Ellebørnene, P. 87. (Meddeelt). Danske Fol-
kesagn. I. 82. 109. 118. 183 i Anmærkn. II.
23. Danske Biser fra Middelald. I D. No. 34
—35, og Anmærkn. S. 385—87. Strøms
Søndmør. I. 537. 539. Digte af Schack Staf-
feldt. I. 187. Det er en almindelig Folkeover-
troe i Danmark, at naar nogen forføres af
Ellefolk, og kommer i deres Kreds, tabe de ikke
altid Erindringen om deres forhen førte Liv, men
beholde ofte Bevidsthed, om hvad der skeer hjem-
me. Ligesaa er det en meget udbredt Folketroe,
at naar Børn grave Grave eller synger Liig-
psalmer, skal nogen døe i det Huus, hvor de har
hjemme, eller der, udenfor hvis Vinduer det skeer.

Den Gamle i Skovhytten, P. 91. (Mundt-
ligt). Harpen, et æsthetisk Tidsskrift, udg. af
H. P. Liunge. Tredie Hæft. 1822. I B.

122-24. Der Wundervogel; Geister, Zauber,
Hexen- und Kobolds-Geschichten. I Th. 137-76.
Den ottende Søn. Schach Staffeldts Digte.
I. 155.

Sv an hvi de, P. 102. (Meddelt). Rosenblade, af J.
M. Thiele. 60-67. Snykkens Tumleflode
forekommer et Sted af beslægtet Indhold, hvor
Ridder Rød bagtaler Kongesønnen for Kongen,
og fortæller, hvorledes han daglig knælte for et
Skilderie, og gjorde Bøn for det, hvilket var
hans Søsters Portrait. See Ryerups Morstabs-
læsning, P. 233. Den onde Stedmoder,
P. 36.

106 30739

